

DESTER

Maart 1971
Nummer 3
71e Jaargang

Een inspirerende boodschap

VAN OUDERLING HUGH B. BROWN

van de Raad der Twaalfen

Niets heeft de mensen voor wanhoop kunnen behoeden behalve het godsdienstig geloof. Zoals Jezus zei: de slagregens valt neder, de waterstromen komen en de winden waaien, of iemands huis nu op een steenrots is gebouwd of op zand. (Mt. 7:25-27.) Het geloof maakt daarbij het enige verschil uit.

Ik zou hier graag een geschiedenis uit de eerste wereldoorlog ter sprake willen brengen. Destijds had ik een krijgsmakker, een medeofficier, een schatrijk, hoog ontwikkeld en beschaafd man. Hij was advocaat van beroep, had veel macht, was zelfgenoegzaam en vaak als wij het over godsdienst hadden, zei hij tegen mij (omdat hij wist wie ik was): „Er is niets in het leven dat ik graag zou willen hebben dat ik niet met mijn geld kan kopen.“

Kort daarop kregen hij en ik met nog twee andere officieren opdracht naar de stad Arras in Frankrijk te gaan, die in staat van beleg was. De inwoners waren geëvacueerd en toen wij daar aankwamen, dachten wij dat er niemand in de stad was. Wij zochten de kathedraal op en gingen naar binnen. Daar vonden wij een klein vrouwtje geknielt voor het altaar. Uit eerbied voor haar devotie hielden wij stil. Weldra stond ze op, sloeg haar jaaltje om haar tengere schouders en kwam wankelend het gangpad af. Degene van ons die het best Frans kon spreken zei: „Hebt u moeilijkheden?“

Ze rechte haar schouders, trok haar kin in en zei: „Nee, ik heb geen moeilijkheden. Die had ik wel toen ik hierheen kwam, maar ik heb ze daar bij het altaar achtergelaten.“

„Waar had u het dan zo moeilijk mee?“

Ze zei: „Vanmorgen kreeg ik bericht dat mijn vijfde zoon zijn leven voor Frankrijk gegeven heeft. Eerst is hun vader gesneuvelde en daarna zijn zij allen één voor één heen-gegaan. Maar,“ zei ze, zich opnieuw oprichtend, „ik maak me geen zorgen; die heb ik daarginds achtergelaten, omdat ik geloof in de onsterfelijkheid van de ziel. Ik geloof dat de mensen ook na hun dood blijven voortleven. Ik weet dat ik mijn geliefden weer ontmoeten zal.“

Toen die kleine ziel naar buiten was gegaan, stonden de daar aanwezige mannen met tranen in hun ogen, en de officier die tegen mij had gezegd dat hij alles met zijn geld kon kopen, wendde zich nu tot mij en zei: „U en ik hebben mannen in de strijd bewonderenswaardige moed en dapperheid ten toon zien spreiden, maar in heel mijn leven heb ik nog nooit iets gezien dat te vergelijken is met het geloof, de zielskracht en de moed van dat kleine vrouwtje.“

Daarna zei hij: „Ik zou er al het geld dat ik bezit voor over hebben als ik iets zou kunnen krijgen van wat zij bezit.“

Het godsdienstig geloof geeft het vertrouwen dat de tragiek van het mensenleven geen zinsloos spel van natuurkrachten is. Het leven is geen „misplaatste grap“ zoals Voltaire het noemde, maar in werkelijkheid is het een leerschool waarvan God de bewerkster en leraar is. ○

INHOUD

Maak gebruik van de door de Kerk geboden programma's,	
president Joseph Fielding Smith	67
Een hernieuwd bezoek aan Kirtland, G. Dale Weight en Earl M. Mortensen	69
Vroegere landingen in Amerika, John Lear	73
Hernieuwde belangstelling van de heiligen der laatste dagen voor de Foeniciërs, Ross T. Christensen	77
De presiderende bisschop bespreekt hoe de Kerk de jeugd helpt de hedendaagse problemen het hoofd te bieden, bisschop John H. Vandenberg	81
Als je echt van me held, dan zou je	83
Het vraagstuk van het kwaad, William E. Berrett	84
Het kinderziekenhuis doet een flinke stap vooruit, Bernell W. Berrett	89
„Houd vol... tot gelukkiger dagen“, Richard L. Evans	96

DE kleine STER:

Het merkteken van Naboth, Rosalie W. Doss	17
Vingerpoppetjes, Marian Miner	23

DE STER

VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

Officieel orgaan van de Nederlandse Zending en de ring Holland

Maart 1971
71e Jaargang · Nummer 3

Redacteur:

Peter Dalebout, president der Nederlandse Zending, Amersfoortsestraatweg 214, Huizen (N. H.).

Coördinator:

H. Gout
Kerkelijk Vertaalbureau
Radesingel 26,
Groningen.

Correspondent voor de ring

Holland: R. L. Schuurman,
Wagenbergstraat 77, Rotterdam.

„De Ster“, uitgegeven door De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, verschijnt eenmaal per maand. Abonnementsprijs: f 6,— per half jaar, f 12,— per jaar.

Gironummer

Voor leden van de Nederlandse Zending: 240615 — t. n. v. Nederlandse Zending, Amersfoortsestraatweg 214, Huizen (N. H.)

Voor leden van de ring Holland: 1673338 t. n. v. Administratie DE STER, Amstelveen.

Nadruk van de in dit nummer voorkomende clichés is verboden.

Drukker:

Paul Giese KG, Offenbach a. d. M.
West-Duitsland

Maak gebruik van de door de Kerk geboden programma's

DOOR PRESIDENT JOSEPH FIELDING SMITH

De Heer heeft ons een volmaakte kerkelijke organisatie gegeven. Wij hebben al wat wij nodig hebben om ons in het spoor van waarheid en gerechtigheid te houden. Als wij de voor ons uitgestippelde weg bewandelen, zullen wij hier in deze wereld een gelukkig en oprecht leven leiden en daarna in de toekomstige wereld erfgenamen zijn van die volheid van beloning die alleen in het celestiale koninkrijk te vinden is.

Paulus heeft eens over de organisatie van de Kerk gezegd: "... God heeft er sommigen in de Gemeente gesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondmakingen, behulpzels, regeringen, menigerlei talen." (I Kor. 12:28.)

Met andere woorden, de Heer heeft in Zijn Kerk een priesterschapsorganisatie ingesteld, aan het hoofd waarvan apostelen en profeten staan. Daarbij heeft Hij ook andere organisaties gegeven, „behulpzels” en „regeringen” genaamd, om de priesterschap te helpen.

In iedere bedeling van het Evangelie bestaan bijzondere behoeften waarin moet worden voorzien, problemen die om een oplossing vragen, en moet er hulp worden geboden om de leden van de Kerk bij te staan in het bewerken van hun eigen zaligheid „met vreze en beven” voor de Heer. (Zie Fil. 2:12.) Vandaar dat wij hulporganisaties hebben tot hulp en bijstand van de priesterschap. Deze zijn

zo georganiseerd dat ze beantwoorden aan de behoeften van de mensen, in welke maatschappelijke omstandigheden zij ook mogen verkeren. Ze behoren tot het Godsbestuur en zijn ingesteld om de leden van de Kerk te helpen hun leven te vervolmaken en datgene te doen waardoor zij verzekerd mogen zijn van blijdschap en geluk in dit leven en van het eeuwige leven in het hiernaams.

Zo heeft bijvoorbeeld president Brigham Young, die handelde onder hemelse inspiratie, de grondslag gelegd van de Onderlinge Ontwikkelings Verenigingen. Hij deed een beroep op de jeugd van de Kerk zich te beperken, hun aandacht te richten op de voornaamste grondbeginselen, de wereld te overwinnen en Gods geboden te onderhouden. Tot de leiders die geroepen waren met de jonge mensen te werken, zei hij: „Laat het inplanten van een persoonlijk getuigenis bij de jeugd van de waarheid en de grootheid van het machtige werk van de laatste dagen, en het ontwikkelen van de gaven die in hen zijn, de grondtoon van uw werk zijn.“

De grote geestelijke zegeningen van het Evangelie worden door middel van de priesterschapsorganisaties gegeven. De alles bekronende zegening van het leven is het ontvangen van de volheid van het priesterschap in het huis des Heren.

Onderweg heeft men echter veel hulp en veel aanmoediging nodig. Er zijn vele beschavende invloeden, tal van zaken waardoor ons geloof toeneemt en ons getuigenis groter wordt, zoveel waardoor ons verlangen naar gerechtigheid langzamerhand in ons hart wordt verankerend; dit alles draagt bij tot vervolmaking van de talenten die God ons heeft gegeven.

De verantwoordelijkheid voor het doen van deze dingen die tot zaligheid leiden, berust in hoofdzaak bij ieder persoonlijk. Wij allen zijn op aarde geplaatst om de beproevingen van de sterfelijkheid te ondergaan. Wij zijn hier om te laten zien of wij de geboden onderhouden en de

Om nog eens te overwegen

Wij geloven eerlijk te moeten zijn, oprecht, kuis, welwillend, deugdzaam, en goed te moeten doen aan alle mensen; waarlijk mogen wij zeggen, dat wij de vermaning van Paulus volgen: Wij geloven alles, wij hopen alles; wij hebben veel doorstaan, en hopen in staat te zijn alles te doorstaan. Indien er iets deugdelijk, liefelijk, goed of prijzenwaardig is, streven wij hiernaar.

— het dertiende artikel des geloofs —

wereld overwinnen willen, en wij moeten alles wat in ons vermogen ligt, zelf doen.

De verantwoordelijkheid voor onze zaligheid berust vervolgens bij ons gezin. De ouders zijn gehouden een licht en gids voor hun kinderen te zijn. Er is hun geboden hen in licht en waarheid groot te brengen, door hun het Evangelie te onderwijzen en het juiste voorbeeld te geven. Van de kinderen wordt verwacht dat zij hun ouders gehoorzaamheid betonen en hen eren en respecteren zullen.

De Kerk vormt met haar instellingen feitelijk een hulporganisatie ten dienste van het gezin en de enkele mens. Huisonderwijzers, priesterschapsleiders en bisschoppen worden aangesteld om hen onder wie zij arbeiden tot het eeuwige leven in het Koninkrijk van onze Vader te leiden, en de hulporganisaties zijn ingesteld om hulp en bijstand te bieden bij dit grootse werk voor de zaligheid.

Wij kunnen niet sterk genoeg de nadruk leggen op de dringende noodzaak al deze programma's te benutten ten voordele en tot zegen van alle kinderen van onze Vader.

Ik doe een dringend beroep op het jonge en opkomende geslacht de raadgevingen en voorschriften van hun leiders aan te nemen en met heel hun hart te streven naar gerechtigheid.

Als wij allen alles doen wat wij behoren te doen om de programma's van de Kerk ten uitvoer te brengen, zal de Heer ons wel zo rijkelijk zegenen en voorspoedig doen zijn dat onze arbeid met succes zal worden bekroond, en daarbij zullen hier vrede en blijdschap ons deel zijn en eeuwige heerlijkheid in het leven hierna.

Tot de jonge mensen van Zion, overal, en tot de hele wereld, getuig ik van de waarheid en de goddelijkheid van dit grootse werk der laatste dagen.

Laat alle mensen met zekerheid weten dat wij de waarheid hebben en dat de Heer in deze laatste dagen de volheid van het eeuwig Evangelie heeft geopenbaard, voornamelijk door bemiddeling van de profeet Joseph Smith, die een willig werktuig in Zijn hand is geweest.

Dit getuigenis komt tot stand door de ingevingen van de Heilige Geest, door de influisteringen van de stille zachte stem in onze ziel.

Door de macht van de Heilige Geest weet ik dat Jezus Christus de Zoon van God is en de Zaligmaker der wereld, dat Joseph Smith een profeet van God is, die door de Almachtige werd geroepen om de zaligmakende waarheden van Zijn Evangelie voor de laatste maal op aarde te herstellen, en dat De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen letterlijk en in werkelijkheid het Koninkrijk van God op aarde is, de enige plaats waar de mensen het heilige Priesterschap des Heren kunnen krijgen en tot het eeuwige leven verzegeld worden.

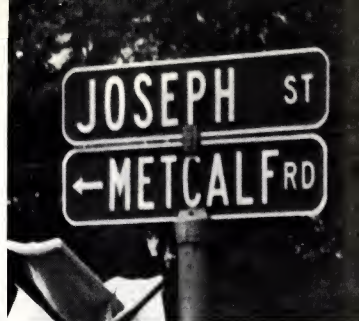
Ik bid dat de geest van getuigenis overvloedig moge zijn in de harten van de heiligen der laatste dagen, en dat wij allen kloekmoedig in ons getuigenis mogen zijn, en dat wij eenmaal samen in het Koninkrijk van onze hemelse Vader mogen neerzitten. ○

Een hernieuwd bezoek aan Kirtland

DOOR DR. G. DALE WEIGHT
en DR. EARL M. MORTENSEN

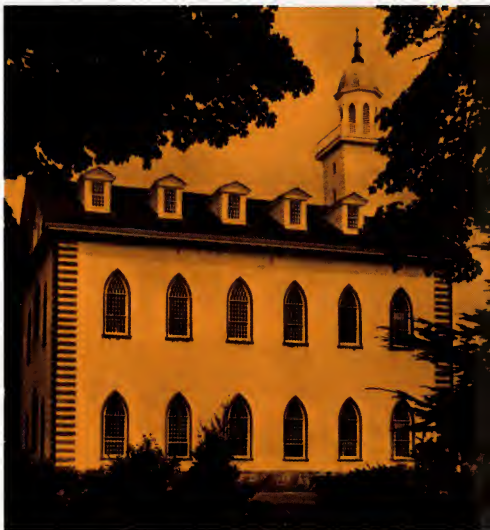
Menig inwoner van het noordelijk deel van de staat Ohio is wel eens door het fraaie dal van de rivier de Chagrin gereden, waarbij hij de kronkelende rivier is gevolgd tot aan Kirtland (Ohio). Bij het naderen van de laatste heuvel die oprijst uit de bodem van het dal, ziet de bezoeker een imposant gebouw, dat in die streek bekend is als „de oude mormoonse tempel,” en dat daar staat als een gedenkteken, herinnerend aan de bijna 4.000 heiligen die zich in de jaren 1830 in en om Kirtland hadden gevestigd. Nu, na 135 jaar, is er maar weinig van die oorspronkelijke gemeenschap over. De grond wordt tegenwoordig in een snel tempo in bezit genomen door hen die in de buitenwijken van Cleveland wonen; de in de stad gevestigde industrieën zijn reeds lang verdwenen. Bijgaande foto's geven een beeld van wat er thans nog van die historische gemeenschap is overgebleven.

Dr. G. Dale Weight, zondagsschoolleeraar in de tweede wijk van Pittsburgh (Pennsylvania) is assistent-vicepresident van de Federale Reservebank van Cleveland, liliaal Pittsburgh. Dr. Earl M. Mortensen, superintendent van de JMOOV van de ring Cleveland (Ohio) is adjunct-professor in de scheikunde aan de Staatsuniversiteit van Cleveland.

Joseph Street, grenzende aan het tempel-complex, is een stille getuige van het in 1833 voor de uitbreiding van Kirtland door Joseph Smith ontworpen stadsplan voor de „stad Zion“.

Het winkelpand (thans gedeeltelijk gerestaureerd) van Newell K. Whitney en Algernon Sidney Gilbert, waar Joseph Smith en zijn vrouw Emma verscheidene weken hebben gewoond op de bovenverdieping, onmiddellijk na hun aankomst in Kirtland in februari 1831. Voor de boeiende geschiedenis van de aankomst van Joseph Smith verwijzen wij de lezer naar History of the Church, Deel 1, pag. 146.

De tempel in Kirtland, die werd gebouwd voor het houden van godsdienstoefeningen en niet voor het voltrekken van plaatsvervangende verordeningen, zoals de tegenwoordige tempels, werd uit steen opgetrokken en daarna bestreken met een laag pleisterkalk, die kleine stukjes fijn porselein en kristal bevatte om het gebouw een glinsterend effect te geven. Kort na de inwijding in maart 1836 werd de tempel vereerd met tal van hemelse manifestaties, waaronder ook het bezoek van de Hieland, Mozes, Elias en Elia.

Bijna 5 km ten zuiden van de tempel bevindt zich de kalksteengroeve, waar stenen voor de tempel werden uitgegraven. Gedeelten van de uitgehouwen steen en gaten waar de stenen werden uitgegraven zijn nog zichtbaar. De profeet is zelf in de steengroeve werkzaam geweest, met leden van het Eerste Presidentschap, hogepriesters en ouderlingen van de Kerk.

In deze thans rustige en vredige omgeving, nauwelijks 100 m van de boerderij van Johnson gelegen, kregen Joseph de profeet en Sidney Rigdon op de avond van de 24ste maart 1832 een beestachtige aanval van benedeleden te verduren. Beide mannen hebben heel hun verdere leven de sporen gedragen van die afranseling.

De haardstede in het huis van Johnson heeft de familie Smith gediend als verwarming, kookkachel en oven. (links midden)

De schuur van Johnson, ten dele gerestaureerd met een nieuw dak en zijwand, werd in de dagen van de profeet gebouwd. (links onder)

Ten noorden van de tempel bevinden zich op een klein kerkhof de grafstenen van Jerusha Barden Smith, echtgenote van Hyrum Smith, en de grootmoeder van de profeet, Mary B. Smith. In de nabijheid zijn eveneens begraven de tweelingzoon en -dochter van de profeet, die na de geboorte in 1831 maar drie uur hebben geleefd.

In september 1831 verhuisde Joseph Smith met zijn gezin naar de boerderij van Johnson in Hiram, ca. 50 km ten zuidoosten van Kirtland gelegen. In dit huis werden tal van raadsvergaderingen en conferenties gehouden. De profeet heeft er verscheidene maanden in gewoond. Hier werden ongeveer 15 van de in Leer en Verbonden opgenomen openbaringen ontvangen. De boerderij is gedeeltelijk gerestaureerd.

Dit nog onlangs gerestaureerde huis was de woning van president Sidney Rigdon. Als gewezen predikant van een gemeente in Mentor, 8 km ten noorden van Kirtland, bracht president Rigdon vele heiligen tot de Kerk.

Met de hand gekapte hardhouten balken, door houten pinnen aan elkaar bevestigd, geven blijk van het vakmanschap waarmee de schuur van Johnson werd gebouwd.

Vroegere landingen in Amerika

DOOR JOHN LEAR

Een Amerikaanse Indianenstam kan best dezelfde voorouders hebben gehad als de bijbelse Hebreeën

Illustraties overgenomen met toestemming van de redactie van het tijdschrift „Manuscripts“

Bijna 3.500 jaar geleden kwamen voorouders van een der nog bestaande Indianenstammen van Amerika van de Middellandse Zee naar het westelijk halfrond.

In het jaar 531 v. Chr. bereikte nog een groep mensen uit het land Kanaän de kust van wat nu Brazilië heet.

Enige jaren geleden zouden dergelijke beweringen nog geen kans hebben gehad serieus genomen te worden. In deze zomer echter doen bewijzen dat ze op waarheid berusten de ronde in de wetenschappelijke wereld, juist nu Thor Heyerdahl (de Noorse held die met het Kon-Tiki vlot over de Stille Oceaan ging) over de Atlantische Oceaan zeilt in een papyrusboot, bij zijn tweede poging om te bewijzen dat er tientallen eeuwen geleden contact mogelijk is geweest tussen de oude en de nieuwe wereld.

Heyerdahl zelf had nog niets over deze zeevaarders uit de grijze oudheid vernomen voordat zijn papyrusboot in mei jl. de Marokkaanse haven Safi uitvoer. Dit bericht was zonder veel ophef in wetenschappelijke tijdschriften gepubliceerd door professor Cyrus H. Gordon, van de Brandeis Universiteit in Massachusetts. Hij is hoofd van de afdeling die zich bezighoudt met de studie van het Middellandse-Zeegebied. Zijn geschriften zijn de bron waaruit ik de gegevens voor mijn hiernavolgend verslag heb geput.

In *Manuscripts*, een driemaandelijks verschijnend tijdschrift van de Manuscript Society, publiceerde Gordon een relaas van de gebeurtenissen die begonnen op een militair terrein van de Verenigde Staten, Fort Benning (Georgia). Daar zijn ruïnes van een oud landgoed, Underwood Mill gehe-ten. Onder deze bouwvallen komen ook een paar platte stenen voor, die de aandacht trokken van Manfred Metcalf, een lid van het burgerpersoneel van Fort Benning, toen hem in de herfst van 1966 was opgedragen een openluchtventje te bouwen voor het roosteren van vlees.

En van de stenen die Metcalf voor dat doel uitkoopte was een bruinege- tintte zandsteen. Terwijl hij bezig

was die steen schoon te maken met de bedoeling hem te gebruiken voor de bekleding van het barbecueputje, merkte Metcalf dat er op die steen vreemdsoortige tekens waren gegraveerd. Hij dacht dat die inscripties wel eens van betekenis konden zijn en dat hij de steen moest overdragen aan het museum voor kunsten en kunstnijverheid in Columbus (Georgia).

Joseph B. Mahan jr., directeur van de afdeling onderwijs en wetenschappelijk onderzoek van dat museum, aanvaardde de steen uit Metcalfs handen. Mahan is gespecialiseerd in Amerikaans-Indiaanse archeologie en etnologie. Toevallig was hij op dat ogenblik juist bezig met een studie van de cultuur van de Indiaanse Yuchi-stam. De Yuchi's hadden in Georgia gewoond, maar waren uithun woonplaats verdreven en hadden zich in 1836 in Oklahoma gevestigd. Mahan ontdekte dat ze qua ras en taal verschilden van andere Indianen. Ze zeiden dat ze vanuit het zuiden naar het westen van Georgia waren gekomen. Ze beweerden ook dat ze Amerika oorspronkelijk vanuit het oosten hadden bereikt. Het zuiden kon alleen de Golf van Mexico betekenen, ten oosten waarvan de Atlantische Oceaan lag.

De aandacht van Mahan werd in het bijzonder getrokken door één bepaalde gewoonte van de Yuchi's: een pelgrimstocht die de stamgenoten op de vijftiende dag van de heilige oogstmaand naar hun culturele centrum maakten. Acht dagen lang woonden ze dan in tenten waarvan het dak open was naar de hemel, maar met takken en gebladerte overdekt. Gedurende die acht dagen werden de feestelijkheden telkens onderbroken door lange ommezingen rondom een vuur dat altijd brandend werd gehouden. Verscheidene stamgenoten droegen dan tijdens hun rondwandeling lange, aan de top van bladeren voorziene takken. Op bepaalde momenten tijdens de feestviering werden die takken niet alleen door een groot aantal mannen gedragen, maar ook hevig geschud.

Mahan zag een opvallende gelijkenis tussen deze pelgrimage van de Yuchi-Indianen en het Hebreeuwse Loofhut-

* John Lear, „Ancient landings in America“, Saturday Review van 18 juli 1970 pag. 18 e.v. Overgenomen met toestemming van de auteur. (Dit artikel is te beschouwen als een belangwekkende bijdrage uit een niet-mormoonse bron.)

tenfeest („Sukkoth“ of het feest der „tabernakelen“.) Hij vond dat dit er teveel op leek om toevallig te zijn. Het bijbelboek Leviticus schrift in hoofdstuk 23 een achtdaags oogstfeest voor, beginnende op de vijftiende dag van de heilige maand. In deze periode moesten de mensen in hutten wonen die van boven open waren, maar voor deze gelegenheid bedekt met geblederte, vruchten en groenten. In vers 37

„... van de Braziliaanse steen wordt beweerd dat deze afkomstig is van ‚Sidonische Kanaanieten.‘”

van hoofdstuk 23 van Leviticus wordt melding gemaakt van een vuur zoals bij de Yuchi's.

Bij de hedendaagse viering van het Joodse Loofhuttenfeest ontbreekt het vuur. Alle bijzonderheden zijn echter dezelfde als die door de Yuchi's worden bedreven, met inbegrip van het ceremoniële schudden van takken en de rondwandelingen.

Al deze gegevens stonden Mahan voor de geest toen Metcalf hem de steen uit de ruïnes van de oude molen bij Fort Benning bracht. Stel eens dat de Yuchi's nakomelingen waren van hetzelfde volk waarvan het Hebreeuwse afstamde. Zouden de tekens op de steen van Metcalf misschien aanwijzingen kunnen zijn voor de geschiedenis hoe deze vreemde Indianenstam vanuit de Middellandse Zee in Georgia was terechtgekomen?

Omstreeks de lente van 1968 werden Mahans bespiegelingen over die steen te sterk voor hem om ze nog langer voor zich te kunnen houden. Hij zond een afgietsel daarvan aan professor Gordon van de Brandeis Universiteit. Gordon vergeleek de inscripties op de

steen met de lettertekens van het schrift dat was gebezigd door het Minoïsche volk, wier hoofstad in het bronzen tijdperk — ca. 3.500 jaar geleden — Knossos op het eiland Kreta was.

Na de inscriptie te hebben bestudeerd kwam Gordon tot de conclusie dat er verwantschap bestond tussen dit en het Minoïsche schrift. Hij formuleerde het zo:

„De dubbele bijl in de linker benedenhoek herinnert natuurlijk aan de Minoïsche (Kretenzer) beschaving. De enkele verticale lijntjes doen ons denken aan de verticale lijntjes die elk getal ‚1‘ in het Egeïsche lettergrepenstelsel voorstellen, terwijl de cirkeltjes ‚100‘ betekenen. De van spaken voorziene cirkel aan het begin van de derde regel kon wel eens een beeldteken van de zon zijn, maar ik acht het waarschijnlijker dat dit een groot getal voorstelt, zoals ‚1.000‘ of ‚10.000.‘ In het Minoïsch is een cirkel met vier spaken gelijk aan ‚1.000.‘ Op de steen van Metcalf staan zeven spaken, hetgeen aanduidt dat als de waarde niet ‚1.000‘ is, het misschien een of ander nog hoger getal voorstelt, zoals bijv. ‚10.000‘ ...!”

De getallen lieten de indruk bij hem achter dat de tekst wel eens een inventaris had kunnen zijn, waarbij de laatste regel bestond uit de dubbele bijl, een Minoïsch breukteken, dat 1/60 van het geheel betekende, en een staaf of blok. Een mogelijke vertaling, zo meende hij, zou kunnen zijn: „Een dubbele bijl met een gewicht van één mina en van koper gemaakt.” Dit stelde hij echter voor als „enkel een voorlopige aanduiding.”

Gordon maakte een voorstudie van sleutelwoorden in de taal der Yuchi-Indianen en kon geen enkele verwantschap ontdekken tussen deze en andere hem bekende talen. Bijgevolg nam hij zich voor geen taalkundige identificatie van de steen van Metcalf te geven, „maar slechts het verband vast te stellen met het Egeïsche schrift.”

In februari 1970 was Gordon, nadat zijn verslag in het tijdschrift *Manuscripts* was gepubliceerd, in de gele-

genheid een afgietsel van de steen te laten zien aan Stanislav Segert, professor in de Semitische talen aan de Universiteit van Praag, die het schrift identificeerde als een voortbrengsel uit de tweede duizend jaar voor Christus, ontstaan in een tijd dat de Egeïsche volken bezig waren over te gaan van een lettergrepenstelsel — een systeem waarbij geschreven lettertekens gesproken lettergrepen voorstelden — op een alfabet.

Segert is een conservatief taalgeleerde van internationale reputatie. Zijn kenschetsing van de steen van Metcalf verschafte nadere bewijzen voor een aantal nieuwe ontdekkingen die door Gordon waren bijeengebracht. Reeds eerder had Pierre Honoré in zijn boek *De Witte God*, uitg. W. de Haan N. V., Zeist, 1964, gewezen op een aantal overeenkomsten tussen het Minoïsche en het Mayaschrift. Bovendien was daar, onafhankelijk zowel van de steen van Metcalf als van de waarnemingen van Honoré, een derde serie treffende overeenkomsten tussen de uit Kreta afkomstige discuss van Phaistos¹ en Ateekse lettertekens. Deze laatste werden onder Gordons aandacht gebracht door Magnus Grodys uit Noorwegen.

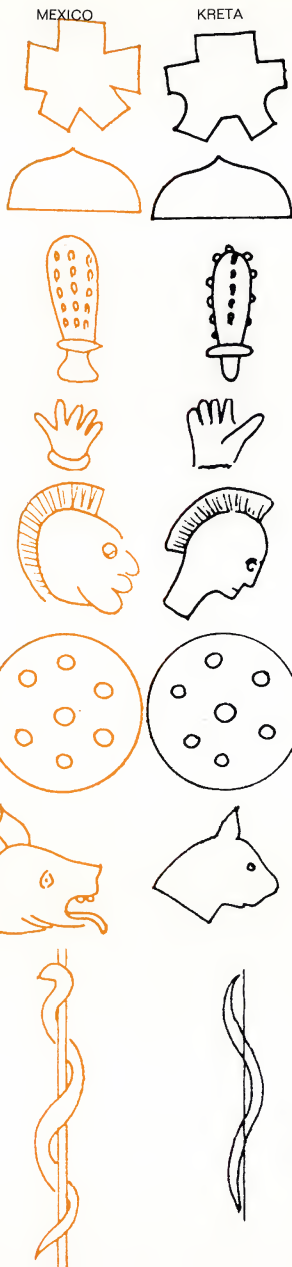
Oude Egeïsche handschriften aange troffen in de nabijheid van drie verschillende sectoren van de Golf van Mexico konden slechts „duiden op transatlantische verbinding in het bronzen tijdperk tussen de Middellandse Zee en de nieuwe wereld omstreeks het midden van de tweede duizend jaar v. Chr.,” zo schreef Gordon in *Manuscripts*, „waaraan hij nog toevoegde:

„De lezer mag niet de indruk krijgen dat de banden tussen de oude en de nieuwe wereld in de oudheid beperkt zijn tot de hierboven aangegeven tijdstippen. De van alle kanten binnestromende feiten brengen ons tot dezelfde algemene conclusie, nl. dat de Amerikaanse beschaving van weleer werd gestimuleerd door overzeese contacten van oost en west; daardoor waren de contacten met het Middellandse-Zeegebied bijzonder creatief. Dit wordt bevestigd door de

ontdekking van Alexander von Wuthenau dat er vóór 300 n. Chr. geen Amerikaanse Indianentypes zijn afgebeeld in de tienduizenden gebeeldhouwde ceramische figuurtjes uit Centraal-Amerika... (Deze beeldjes zijn uitsluitend voorstellingen van) types uit het Verre Oosten, Afrikaanse neger-types en diverse types uit de landen aan de Middellandse Zee — vooral Semitische."

In het tijdschrift *Dialogue* besprak Gordon een afschrift van een Kanaänitische tekst die in 1872 per post werd toegezonden aan het Instituto Historico in Rio de Janeiro door een persoon die in de begeleidende brief beweerde dat zijn slaven een steen met inscriptie hadden gevonden op zijn plantage in Pouso Alto bij Paraíba. Nu zijn er in Brazilië twee Paraíba's, één in de nabijheid van Rio de Janeiro en het andere ligt ver naar het noorden, waar Brazilië ver oostwaarts in zee uitsteekt in de richting van Afrika. Door de over de twee vindplaatsen ontstane verwarring is de steen zelf nooit teruggevonden, hoewel er thans naar gezocht wordt in het zuidelijke gebied van Paraíba door Estanislau Vera, een rechtsgeleerde uit Rio.

In 1968 ontdekte professor Jules Piccus van de Universiteit van Massachusetts een niet gepubliceerd afschrift van de Braziliaanse tekst uit 1874. Piccus heeft daarop een Xeroxkopie van het facsimile van 1874 aan Gordon toegezonden en hem naar zijn mening gevraagd. Gordon bemerkte dat de tekst vol stond met gegevens die in de jaren 1870 bij de geleerden nog onbekend waren, maar die sindsdien aan het licht gekomen zijn. Gordon vatte dit op als een bewijs dat de tekst authentiek was en stelde vast dat de inscriptie een niet als grafschrift bedoelde gedenkplaat was in drie delen,

100

1000

1/60

da

rá

tá

„dubbele bij”

„staaf”

A Tekens op de „steen van Metcalf”

B Soortgelijke tekens in Minoisch schrift

Vergelijking door Magnus Grodys uit Noorwegen van de Azteekse hiërogliefen uit Mexico met de Kretenzer hiërogliefen op de discus van Phaistos

nl. een inleiding waarin de identiteit van de auteur werd aangeduid, gevolgd door de eigenlijke tekst waarin de gedenkwaardige gebeurtenis werd verhaald en een slotzin, waarin de goddelijke gunst werd ingeroepen. Zijn vertaling luidt als volgt:

„Wij zijn Sidonische Kanaänieten uit de stad van de koning der handel. Wij werden op deze verre kust geworpen, een berglandschap. In het negentiende jaar van onze machtige koning Hiram offerden wij een jongeling aan de hemelse goden en godinnen en staken van wal in Eziongeber¹ aan de Rode Zee. Wij reisden met tien schepen en voeren samen twee jaar op zee rondom Afrika heen. Toen werden wij door de hand van Baäl (een heidense godheid) gescheiden en waren niet langer bij onze metgezellen. Zo zijn wij hier aangekomen, twaalf mannen en drie vrouwen, aan ‚de Nieuwe Kust‘. Ben ik, de admiraal, een man die vluchten zou? Neen! Dat de hemelse goden en godinnen ons goedgunstig mogen zijn!“

Volgens Gordon was de hier genoemde koning Hiram niet Hiram de Eerste (uit de tiende eeuw v. Chr.), maar Hiram de Derde (553—533 v. Chr.). Aangezien de zeereizigers in diens negentiende regeringsjaar hun vaderland verlieten, was het jaar van hun inscheping dus 534 v. Chr. Ruim twee

jaar later, toen het schip Brazilië (‚de Nieuwe Kust‘) had bereikt, was het jaartal 531 v. Chr.

„Bijgevolg,“ stelde Gordon vast, „weten wij dat er in de zesde eeuw v. Chr. althans één vaartuig de Atlantische Oceaan is overgestoken met vijftien mensen uit Kanaän aan boord.“

„Door de hand van Baäl“ betekend „door force majeure“ en dit, merkte Gordon op, hoeft nog niet per se in te houden dat die oversteek van de oceaan toevallig was, veroorzaakt door een storm. Er kunnen ook loten zijn getrokken om uit te maken welk schip naar Amerika zou varen.

Wie waren de Kanaänieten? Volgens Gordon heeft deze benaming in het bijbelse Hebreeuws twee betekenissen: „Als gewoon zelfstandig naamwoord betekent het ‚kooplieden‘; als eigennaam wordt er een groep taalkundig verwante volken mee aangeduid, nl. inwoners van Libanon, Syrië, en Palestina, omvattende Foeniciërs, Hebreërs, Edomieten, Moabieten e.a.“ Gordon waarschuwde tegen de algemeen gemaakte fout zich de mensen voor te stellen uit een oogpunt van stereotypie. Ook al worden alle Foeniciërs als zeelieden beschouwd, toch waren velen van hen in werkelijkheid ambachtlieden en zelfs boeren. De Hebreërs „stelt men zich vaak voor als een volk van Jehova-

gezinde landbouwers, maar de Bijbel zegt ons dat... drie van de stammen van Israël, (Dan, Aser en Zebulon) zeevaardend waren (zie Gen. 49:13 en Richt. 5:17)...“ Er kunnen wel Hebreërs bij de Braziliaanse expeditie betrokken zijn geweest, schreef Gordon, maar dat „valt nog niet te bewijzen“ uit de inscriptie. De Kanaänitische taalgemeenschap omvatte zowel Jehova- als Baälvereerders. De tekst vermeldt Baäl wel, maar Jehova niet. Wat voor schepen deze oude zeevaarders hebben gebruikt om ermee van het land Kanaän naar Amerika te varen is nog een geheim. Vele bijbelpassages duiden aan dat de cederen van Libanon altijd zeer gezocht waren voor lange zeereizen door de Hebreërs en de mensen met wie zij handel dreven. Thor Heyerdahl houdt steevast wil dat tochten over de Atlantische Oceaan — hetzij toevallig of opzettelijk — volbracht zouden kunnen zijn in uit papyrus vervaardigde boten.

In 1969 bouwde Heyerdahl achter de piramiden van Giza in Egypte een mand van papyrus in de vorm van een zwaan van 15 m lang en 5 m breed, met een bodem van 137 cm dikte. In mei 1969 zeilde hij met dit vaartuig met een 7-koppige bemanning, afkomstig uit even zovele landen, uit de Atlantische haven Safi in Marokko. Wegens fouten in het ontwerp moest deze papyrusboot, die *Ra* gedoopt was naar de Egyptische zonnegod, worden prijsgegeven na 4.344 km te hebben afgelegd en minder dan een week zeilen van Barbados.

Nog steeds overtuigd dat zijn theorieën juist zijn, heeft Heyerdahl in 1970 een wat kortere papyrusboot gebouwd op de binnenplaats van Taib Amara, de Pasja van Safi. Daarin ging Heyerdahl op 17 mei van dat jaar onder zeil, weer met een internationale bemanning onder de vlag van de Verenigde Naties, in de verwachting nog voor het einde van de zomer Yucatan te bereiken. ○

OP DE OMSLAG:

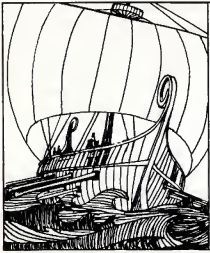
Het bekoorlijke en schilderachtige dorpje Kirtland (Ohio) is de meeste mensen onbekend, maar toch is Kirtland een belangrijke mijlpaal geweest in de geschiedenis van de heiligen der laatste dagen. Daar had Joseph Smith jr., de profeet van God, gedurende ongeveer zes jaren (van 1831—1837) het hoofdkwartier van de herstelde kerk opgeslagen, en daar ontving hij 35 openbaringen, voorkomende in onze hedendaagse Leer en Verbonden. In één van deze openbaringen werd de heiligen geboden voor de Heer een tempel te bouwen. (Zie L. en V. 95:8, 11-17.)

Na een arbeid van drie jaren werd deze tempel op zondag 27 maart 1836 ingewijd. Die dag werden er engelen gezien, die hun stem bij die van de gemeente voegden, en tal van heiligen werden gezegend met een uitstorting van de Geest; enkelen om te profeteren, sommigen om in vreemde talen te spreken en anderen om visioenen te zien. Ongeveer een week later bracht de opgestane Jezus Christus een bezoek aan de tempel om instructies te geven aan de profeet en Oliver Cowdery. Daarna verschenen er drie outestamentische profeten die hen onderricht gaven: Mozes, Elias en Elia. Het was dan ook geen wonder dat het „Huis des Heren“ de vergaderplaats werd voor de heiligen, voor het houden van erediensten, het geven van onderwijs en de vrugdevolle gemeenschap met mede-gelovigen.

De afbeelding op onze omslag is geschilderd door Douglas Johnson, bestuurslid van de filmdeling van de Brigham Young University. Zie verder het desbetreffende artikel getiteld „Een hernieuwd bezoek aan Kirtland.“

1 Phaistos — een oude stad op Kreta.

2 Ezion-Geber — een oude stad in Edom (waarschijnlijk dezelfde plaats als het hedendaagse dorp Tel ei Khalifa).

Hernieuwde belangstelling van de heiligen der laatste dagen voor de Foeniciërs

Nieuwe bewijzen voor overtochten naar de „nieuwe wereld” van vóór Columbus

DOOR DR. ROSS T. CHRISTENSEN

De leden van de Kerk zijn ongetwijfeld op de hoogte van een aantal recente pogingen om vast te stellen of er werkelijk overzeese contacten hebben bestaan tussen de oude en de nieuwe wereld vóór de dagen van Columbus. Van deze pogingen is misschien wel de meeste ruchtbaarheid gegeven aan de epische zeezeilen van de onverschrokken Noorse zeeman en natuurkundige Thor Heyerdahl, van Marokko aan de Atlantische kust van Afrika naar de Barbados-eilanden tegenover de noordkust van Zuid-Amerika, varende in papyrusboten, resp. gedoopt de *Ra* (1969) en de *Ra II* (1970). Zonder twijfel herinnert u zich ook nog de tocht van Heyerdahl met de *Kon-Tiki* in 1947, waardoor hij de praktische uitvoerbaarheid heeft bewezen van een overtocht over de Stille Oceaan in een vaartuig, gebouwd naar het model van de boten waarvan bekend is dat ze ten tijde van de komst van de Spanjaarden geregeld de westkust van Zuid-Amerika bevoeren. Heyer-

dahls experimenten van 1969 en 1970 hebben thans wel duidelijk aangetoond dat beschaafde volken uit het Middellandse-Zeegebied in de oudheid de Atlantische Oceaan hebben kunnen oversteken in schepen zoals die zijn afgebeeld op wandschilderingen in oude Egyptische grafmonumenten. Andere pogingen om de veronderstelde overtochten van de mens van weleer te onderzoeken verdienen echter eveneens de aandacht. In 1968 werd er een symposium, gewijd aan overzeese verbandingen, gehouden als speciaal agendapunt van de jaarvergadering der Vereniging voor Amerikaanse Archeologie in Santa Fe (New Mexico). De meeste van de 28 verhandelingen die op het programma stonden om tijdens het symposium te worden voorgelezen hadden rechtstreeks betrekking op het vraagstuk van het contact tussen de oude en de nieuwe wereld, hetzij over de Atlantische of over de Stille Oceaan. Daarbij kwamen onderwerpen ter tafel als de volgende: boten en vlotten, reizen over de oceaan voor het vervoer van maïs, bonen, pompoenen, kokosnoten, zoete aardappels, katoen en kalebassen, en van kippes en aardewerk; voorts namen als Vinland en Quetzalcoatl, en de strijdvrage tussen diffusionisme¹ en

onafhankelijk inventionisme. Een van de gewichtigste documenten werd voorgelezen door Dr. John L. Sorenson, een heilige der laatste dagen, die een opsomming gaf van 140 met name genoemde overeenkomstige trekken, die hij groepeerde in 21 hoofdcategorieën. Zijn conclusie luidde: „... de Mesoamerikaanse² beschaving wortelde in belangrijke mate in het nabije oosten.”

Het thans verzamelde bewijsmateriaal doet vermoeden dat het contact tussen de beide halfronden vóór Columbus, voornamelijk tot stand gebracht moet zijn door de Foeniciërs. Vandaar dat bij sommige geleerden een levendige belangstelling is opgewekt van de Foenicische beschaving en een hevige nieuwsgierigheid ten aanzien van bewijzen die pleiten voor het bestaan van transatlantische verbandingen in de grijze oudheid.

Ook de heiligen der laatste dagen moeten deze ontwikkeling wel interessant vinden, zowel vanuit bijbels standpunt gezien als vanuit het Boek van Mormon. Het is inderdaad heel goed mogelijk dat de Mulekieten uit laatstgenoemde Schriftuur naar hun etnologische oorsprong grotendeels uit Foeniciërs bestonden.

Wie waren die Foeniciërs nu eigenlijk

Dr. Ross T. Christensen, professor in de archeologie en de antropologie aan de Brigham Young Universiteit heeft het Jaar 1968-69 besteed aan onderzoekingswerk inzake de Foenicische beschaving. Hij geeft ook les aan de Evangelieleerklas in de 35ste wijk van Orem.

en welk verband bestaat er tussen hen en de volken uit de Bijbel en het Boek van Mormon? De Foenicische beschaving was Semitisch en de oorspronkelijke spreektaal van dit volk was gelijk aan het voorvaderlijk Hebreeuws. Hun vaderland lag langs de oostelijke kust van de Middellandse Zee en noordelijk Palestina tot aan een punt tegenover het eiland Cyprus. Inderdaad behoorden de Foeniërs tot de volken die woonden in het gebied dat bekend stond als Kanaän. Daarom werden ze dan ook op zeker moment in hun geschiedenis met dat land vereenzelvigd en Kanaänieten genoemd. De Libanezen van tegenwoordig zijn waarschijnlijk nog hun zuiverste afstammelingen. Hoewel ze Arabisch spreken tengevolge van de overwinning van het mohammedanisme in de zevende eeuw van onze jaartelling, worden de Libanezen zich desondanks meer en meer bewust van het feit dat zij eigenlijk Foeniërs zijn.

Er staan in de Bijbel tal van verwijzingen naar de Foeniërs. De meest bruikbare passages zijn te vinden in de boeken Koningen, Kronieken en Ezechiël. Misschien herinnert u zich de opmerkelijke vriendschap tussen koning Hiram van Tyrus en de koningen David en Salomo van Israël.

Tyrus was destijds het voornaamste koninkrijk der Foeniërs en eigenlijk waren de inwoners van Tyrus en Sidon (nog een belangrijke Foenicische stad) ook Foeniërs.

Dr. William F. Albright heeft onlangs aangetoond dat de gouden tijd van de Foenicische ontdekkingsreizen en kolonisatie in het Middellandse-Zeegebied is begonnen kort nadat koning David omstreeks 900 v. Chr. het Filistijnse rijk had vernietigd. Door dit wapenfeit werd niet alleen Israël, maar ook Foeniërië bevrijd. In ieder geval is er slechts kort daarna duidelijk blijk gegeven van Foenicische bedrijvigheid in de Middellandse Zee, zelfs tot een zo ver westwaarts gelegen punt als Spanje.

Later — omstreeks 721 v. Chr. — toen Sargon II, de koning van Assyrië de noordelijke stammen van Israël als slaven deporteerde, overwon hij te-

vens de Foeniërs, die daarna nooit meer een machtig volk geworden zijn. Hun bestaan als een vrij volk eindigde echter pas in het jaar 572 v. Chr., toen Nebukadnezar, de koning van Babylon, hen kort na de verwoesting van Jeruzalem overwon.

Neem in het licht van deze in korte trekken geschetste bijbelse achtergrond eens enkele mogelijkheden volgens het Boek van Mormon in ogenschouw. De Nephitische Schriftuur verhaalt van de komst van drie verschillende kolonies uit het oude Nabije

„... de Libanezen worden zich meer en meer bewust van het feit dat zij eigenlijk Foeniërs zijn.”

Oosten, nl. die van Jared en zijn broeder, die van Lehi en die van Mulek. Wie waren deze „Mulekieten”, of, zoals Mormon in zijn geschriften de nakomelingen van deze laatstgenoemde kolonie noemt, nl. „het volk van Zarahemla”? (Zie Omni 1:14.)

In de tekst van het Boek van Mormon wordt geen antwoord op deze vraag gegeven, behalve dat daarin melding wordt gemaakt van Mulek zelf, een jonge zoon van koning Zedekia, die blijkbaar, buiten medeweten van de auteurs van de Bijbel, aan de gramscap der Babyloniërs was ontsnapt. Natuurlijk was dit een Jood uit het huis van David, maar hoe was het dan met de overige leden van zijn kolonie gesteld?

Als u de bewaker was geweest van een jonge telg van koninklijke huize, belast met de bescherming van zijn leven, en als u wist dat de overige zonen van de koning waren opgepakt en in tegenwoordigheid van hun vader afgeslacht, waarna men de monarch de

ogen had uitgestoken, opdat de dood van zijn eigen vlees en bloed het laatste schouwspel zou mogen zijn dat hem zou bijblijven (zie II Kon. 25:7 en Jer. 39:6 en 7), dan zou u misschien ook drastische maatregelen hebben genomen.

Als u het land via de zee had willen verlaten, wiens hulp zou u dan hebben ingeroepen? Wie waren de beste zeelieden die er toentertijd bestonden? De Foeniërs. Zij waren het immers die niet lang vóór deze gebeurtenissen — omstreeks 660 v. Chr. — volgens de geschreven geschiedenis als eersten om het vasteland van Afrika waren heengegaven. Dit geschiedde tijdens het leven van Zedekia en in opdracht van Necho II, de Farao van Egypte. Na de zesde eeuw v. Chr. werd een dergelijke prestatie de eerste 2.000 jaar niet meer verricht, waarna de Portugese zeevaarder Vasco da Gama het in 1498 nog eens deed.

Natuurlijk is het maar een veronderstelling* dat Mulek met de hulp van Foenicische zeelieden is ontkomen, maar deze neemt vaste vormen aan als men let op de naam van de voornaamste waterweg waarvan sprake is in het Boek van Mormon, nl. de rivier de Sidon. De Sidon is zelfs de enige rivier die in deze kroniek wordt genoemd. Waarom zouden de Nephieten de naam van de hoofdstad van het Foenicische vaderland, Sidon, aan hun voornaamste waterweg hebben gegeven? Het antwoord luidt waarschijnlijk dat de Nephieten de rivier die naam niet gegeven hebben, maar de Mulekieten. De eerste maal dat er in het Nephitische verslag melding wordt gemaakt van de Sidon, is eigenlijk pas naadt koning Mosiah omstreeks 200 v. Chr. zijn volk uit hun bergachtig koninkrijk voerde en de stad Zarahemla ontdekte.

Omni vermeldt (in de verzen 17 en 18) dat om met de pas ontdekte Mulekieten van gedachten te kunnen wisselen, er eerst een zekere tijd moest verlopen alvorens zij in de Nephitische taal onderwezen konden worden. Dit impliceert dat vier eeuwen van isolatie tengevolge hadden gehad dat er uitgesproken verschillen waren ont-

staan tussen twee talen die vermoedelijk van het Hebreeuws waren afgeleid. Waarschijnlijk echter slaat men de plank niet zo ver mis als men bedenkt dat de oorspronkelijke taal der Mulekieten niet het Hebreeuws, maar in werkelijkheid het Foenicisch is geweest, een taal die weliswaar nauw aan het Hebreeuws verwant was, maar die zelfs in het jaar 600 v. Chr. nog voldoende daarvan verschilde om het onderscheid te herkennen. Het is best mogelijk dat de beide talen zich door afzonderlijke evolutie vierhonderd jaar later zodanig ontwikkeld hadden dat het ene volk het andere bijna niet meer kon verstaan.

Van hetgeen er in het Boek van Mormon (in Alma 63) van Hagoth wordt gezegd vinden wij enige treffende gelijkenissen in de geschiedenis van de Foeniciërs en hun afstammelingen in Carthago. Hagoths methode van het

stichten van koloniën overzee was niet merkend voor de Israëlieten uit de oudheid. Dit was echter wel typerend voor de Foeniciërs en het is wel mogelijk dat de zeevaartkunde van de Foeniciërs en hun instelling ten aanzien van de zee nog eeuwenlang onder de Mulekieten heeft voortgeleefd, althans tot in de dagen van Hagoth, omstreeks 55 v. Chr.

Geheel afgezien van de boeiende waarschijnlijkheid van een specifiek Foenicisch element in het Boek van Mormon, wordt het voortdurend waarschijnlijker dat Foenicische zeelieden in de bloeitijd van hun beschaving, d. i. globaal genomen tussen 1.000 en 500 v. Chr., nog andere plaatsen in de nieuwe wereld hebben bereikt. Eigenlijk zou men op een kaart van Nieuw-Engeland tot Brazilië de vindplaatsen kunnen aangeven van een aantal aan de Foeniciërs toegeschreven inscrip-

ties. Deze opschriften, die langs de Atlantische zee kust zijn ontdekt, hebben echter waarschijnlijk niets te maken met de volken uit het Boek van Mormon. Ongetwijfeld wijzen ze op de bezoeken van andere reizigers die in geen enkel opzicht verband houden met de Nephitische Schriftuur.

Een opzienbarend voorbeeld is dat van de in 1872 in Brazilië te Paraíba gevonden tekst. Dit gedenkschrift maakt in de Foenicische taal melding van een reis van zeelieden uit Sidon, die afvoeren naar de Rode Zee en in de richting van de wijzers van de klok om Afrika heen gevaren zijn, van de negen andere schepen die hen vergezelden gescheiden werden in het zuidelijk deel van de Atlantische Oceaan, en vermoedelijk zijn geland op het oostelijke uiteinde van Zuid-Amerika bij Joao Pessoa. Dank zij de studie van Dr. Cyrus H. Gordon van de Brandeis

Universiteit, ondernomen in 1968, levert de Parabatekst thans een duidelijk verslag op van een wezenlijke zereis uit het Nabije Oosten naar het Amerika van weleer, waarvan wij de plaats en datum, zowel van vertrek als van aankomst, vrijwel precies kunnen bepalen: inschepping te Sidon in 534 v. Chr., ontschepping op de kust van Brazilië in 531 v. Chr. Hoewel dit geen verband schijnt te houden met het Boek van Mormon, moet u er eens op letten dat deze reis in dezelfde eeuw heeft plaats gevonden als de zereizen van Lehi en Mulek, en toevallig ook die van Necho uit Egypte.

Een intrigerende vondst — ogenschijnlijk geen verband houdende met de Foeniciërs of de geschiedenis uit het Boek van Mormon — is de ontdekking van een plaats, *Mystery Hill* (de geheimzinnige heuvel) genaamd, gelegen in het dichtbeboste gebied in de nabijheid van North Salem in het zuiden van New Hampshire. Ook elders in Nieuw-Engeland zijn meer dan 75 andere bouwsels van soortgelijk ruwbehouden metselwerk ontdekt. Een opvallend kenmerk van dit hele raadselachtige complex van ruïnes is het op kraagsteen rustende gewelf of „bijkorfkorfak“.

Sommige mensen hebben gezegd dat de Indianen die ruïnes in Nieuw-Engeland hebben gebouwd, maar ze passen volstrekt niet in de Indiaanse cultuur. Anderen hebben beweerd dat ze werden gebouwd door de eerste boeren van Britse afkomst die zich daar gevestigd hebben, maar ook al hebben deze kolonisten ze later inderdaad gebruikt als veestallen en opslagplaatsen voor veevoeder, en hun kunstvoorwerpen daar laten rondslingeren, toch is het wel duidelijk dat zij niet de oorspronkelijke bouwers daarvan zijn geweest, want de vreemdsoortige bouwvallen zijn zeer on-Engels van architectuur. Een bepaald schrijver was overtuigd dat de geheimzinnige heuvels gebouwd waren door een groep Ierse monniken die op de vlucht waren voor de Vikingen. Iemand anders was van mening dat de monniken latere bewoners van die plek waren geweest

maar niet de oorspronkelijke bouwers ervan.

Geen van deze verklaringen is echter bevredigend. Onlangs heeft het bepalen van de ouderdom van het kunstwerk met behulp van radioactieve koolstof bijgedragen tot het formuleren van een betere verklaring. De geheimzinnige heuvel schijnt omstreeks 1.000 jaar v. Chr. bewoond te zijn geweest. Tot nog toe pleiten de bewijsstukken voor een transatlantische overtocht van kolonisten in verband met de „megalitische beschaving“ uit het laatst van het bronzen tijdperk in West-Europa.

In het nummer van 18 juli 1970 van de *Saturday Review* schreef John Lear een artikel getiteld „Vroegere landingen in Amerika“, waarin hij o.a. stelt: „Een Amerikaanse Indianenstam kan best dezelfde voorouders hebben gehad als de bijbelse Hebreeën“ (zie blz. 73 enz.). Hierin vertelt hij over het werk van Joseph B. Mahan jr. onder de Yuchi-stam uit Georgia, het opnieuw bestuderen van de Foenicische tekst uit Brazilië door Cyrus H. Gordon, de geslaagde overtocht van Thor Heyerdahl in een boot van papyrusriet over de Atlantische Oceaan, en andere voorbeelden van het zich opstapelende bewijsmateriaal. Enige jaren geleden, zo vermeldt de schrijver van dit artikel, zouden op dergelijke studies gebaseerde bevestigende conclusies „nog geen kans hebben gehad serieus genomen te worden...“ In de afgelopen zomer echter, terwijl Heyerdahl nog in volle zee was, schreef Lear in zijn verhandeling dat de bewijzen dat ze op waarheid berusten in de wetenschappelijke wereld de ronde doen. Zijn artikel wekt dan ook de indruk dat hij, evenals vele andere figuren uit die kringen, sterk door deze ontwikkeling is geïnsponeerd.

Wat heeft dit alles nu te betekenen voor heiligen der laatste dagen? Zij mogen wel verheugd zijn over de nu aan het licht komende verfrissende bewijzen. Ruim honderd jaar lang hebben ze dergelijke dingen verkondigd, maar ze zijn noch door de wereld, noch door de geleerden „serieus genomen“.

Blijkbaar wordt het nu zo langzamerhand wetenschappelijk verantwoord er denkbeelden op na te houden waarin sprake is van overtochten uit het Oosten van de oudheid vóór Columbus. Hoewel vele vondsten die tot staving van dergelijke zienswijzen kunnen dienen niets te maken hebben met de bepaalde volken die in het Boek van Mormon worden genoemd, passen de mormoonse opvattingen over de komst van de Jaredieten, de Lehieten en de Mulekieten naar de nieuwe wereld nu toch in het geheel van een gedachtenwereld die voor het eerst in de twintigste eeuw aanvaardbaar begint te worden voor de geleerden. De profeet Joseph Smith zou ten zeerste belang hebben gesteld in de loop van de gebeurtenissen in de laatste tijd en in de reacties van de geleerden hierop. ○

- 1 Diffusionalisme-theorie uit de anthropologie: culturele overeenkomsten tussen door grote afstanden van elkaar gescheiden volken geven blijk van historisch contact in het verleden.
- 2 Mesoamerikaans — uit het gebied van het noorden van centraal Noord-Amerika tot aan Nicaragua.
- * Het denkbeeld van deze Foenicisch-Mulekietische hypothese heeft in hoofdzaak bij mij postgevat tijdens een gesprek dat ik jaren geleden met John L. Sorenson had. Voor zover ik weet, is de eerste vermelding hiervan verschenen in zijn artikel in *The Improvement Era*, 60ste jaargang (mei 1957) pag. 330—31. Dr. Sorenson kan op zijn beurt dit denkbeeld in zijn studententijd wel hebben overgenomen van M. Wells Jakeman, zijn professor in de archeologie aan de Brigham Young Universiteit.

Overzicht van de diensten in de tempel te zolikofen

Zaterdagen. 1ste zaterdag van de maand

A	Engels	7.00 uur
B	Frans	10.00 uur
C	Frans	14.00 uur

2e zaterdag van de maand

A	Engels	7.00 uur
B	Duits	10.00 uur
C	Duits	14.00 uur

Zaterdagen. 3e zaterdag van de maand

A	Engels	7.00 uur
B	Engels	10.00 uur
C	Duits	14.00 uur

4e (en 5e) zaterdag van de maand

A	Engels	7.00 uur
B	Duits	10.00 uur
C	Duits	14.00 uur

Dinsdags t/m vrijdags. (A 7.00 uur, B 10.00 uur, C 14.00 uur)

5 jan	Fins
12	volgens afspraak
19	Duits
26	volgens afspraak
2 febr	Frans
9	Zweeds
16	Engels
23	Engels
2 maart	Deens
9	Fins
16	Duits
23	Duits
30	Duits
6 april	Duits
13	Duits
20	Hollands
27	Frans
4 mei	Duits
11	volgens afspraak
18	Duits
25	Duits
1 juni	Frans
8	Duits
15	Hollands
22	Duits
29	Deens

6 juli	Fins
13	Zweeds
20	Duits
27	Duits
3 aug	Frans
10	Zweeds
17	Hollands
24	Deens
31	Duits
7 sept	Duits priesterschap
14	Gesloten
21	Gesloten
28	Gesloten
5 oct	Gesloten
12	Duits
19	Duits
26	Duits
2 nov	Frans
9	Frans
16	Duits
23	Duits
30	volgens afspraak
7 dec	Duits
14	Duits
21	Gesloten
28	Gesloten

Uitgifte van namen: tot dertig minuten na bovengenoemde tijden, behalve bij dienst C (13.30 — 14.00).

Endowments voor levenden: 10.00 uur en 14.00 uur. Men wordt verzocht om resp. om 9.00 en 13.00 uur aanwezig te zijn.

Voor levenden en doden

Huwelijken en verzegelingen: na dienst B en C of volgens afspraak.

Dopen: volgens afspraak.

De tempel is gesloten

vanaf 13 sept '71 tot en met 7 oktober '71
23 dec '71 tot en met 3 januari '72
en op donderdag 20 mei 1971

BELANGRIJK

U zult het Huis des Heren betreden, kleedt u op dezelfde wijze alsof u een avondmaalsvergadering zou bijwonen in uw eigen gemeente.

Het merkteken van Naboth

DOOR ROSALIE W. DOSS

„Doorwerken, jongens!“ riep de oude Kaleb. „Maak wat voort, anders droogt de klei op.“ Oude Kaleb gooide zijn grote mand met natte klei leeg in de wijde trog om haar met stro te vermengen.

Naboth, Joram en Lucius vermengden de klei met het stro door er met hun voeten op te stampen. Als het mengsel dan goed stevig was, kneedden de jongens het met hun handen. Daarna braken ze er hompen af en vormden er bakstenen van. Naboth, Joram, Lucius en de oude Kaleb werkten voor Haman, die lang geleden die steenbakkerij in Palestina bezat. De drie jongens, Naboth,

Joram en Lucius, waren leerlingen in de steenbakkerij. Stenen bakken was zwaar werk en je werd er smerig van. De stenen moesten vlug worden gevormd, zolang de klei nog vochtig was. Daarna werden de stenen in rijen in de hete zon gezet om te drogen.

De vijfde rij was juist opgesteld toen Haman zijn steenbakkerij binnenkwam. Hij liep tussen de rijen drogende bakstenen door.

Plotseling bleef Haman staan. Hij wees op enkele stenen die aan de randen al begonnen af te brokkelen. „Welke bouwmeester zou zulke stenen willen kopen?“ bulderde Haman.

„Als jullie niet leren meer eer in je werk stellen, zijn jullie oud voordat je leertijd is afgelopen!“

Toen Haman weg was, jammerde Joram: „Haman verwacht meteen al veel te veel van ons.“

„Haman is geen gemakkelijke baas,“ stemde Lucius met hem in. „Mijn ouders hebben mij bij hem in de leer gedaan om een vak te leren, maar zodra mijn leertijd voorbij is, raak ik nooit meer een steen aan. Dan zoek ik wel een baantje waarbij je minder hard hoeft te werken.“

De oude wijze Kaleb zei: „Welk vak je ook kiest, als je werk niet goed is, kun je niet slagen. Haman is geen strenge leermeester. Al wat hij verwacht, is goed werk. Hij geeft zelfs iets extra's voor heel goed werk. Dat extraatje heeft nog geen van jullie verdiend.“

„Ik doe er wel steeds mijn best voor,“ zei Naboth.

„Waarom?“ vroeg Lucius. „Je krijgt dan maar een paar dubbeltjes meer.“

„Laat je niet door Lucius ontmoedigen, Naboth,“ zei de oude Kaleb.

„Ook al is die toeslag niet hoog, toch leer je een goed vak. Doe dus je best maar.“

„Poeh!“ snoof Lucius verachtelijk.

Naboth zei niets, maar na dit gesprek maakte hij zijn stenen zorgvuldig. Hij lette er goed op dat er geen brokkelige of oneffen kanten aan zaten. Verder maakte Naboth met de nagel van zijn duim op een hoek van elke steen een merktekentje, dat leek op een riethalm waaruit drie bladeren groeiden.

„Waarom maak jij die merkjes in je stenen?“ vroeg Lucius.

„Ik kan niet schrijven, zoals de schriftgeleerden,“ zei Naboth. „Dus maak ik dit kleine tekeningetje. Misschien dat ik op een dag, als ik langs een prachtig gebouw loop, opkijk en een van mijn eigen stenen zie. Wat zou ik dan trots zijn!“

„Je begint al net zo mal te kletsen als oude Kaleb,“ zei Lucius.

„Ja, wat kan ons 't ook schelen wat er gebeurt met de stenen die wij maken?“ vroeg Joram.

„Je krijgt nog eens last met die merken van jou,“ waarschuwde Lucius Naboth.

Naboth glimlachte maar wat. Hij was werkelijk trots op de stenen die hij had gemaakt. Hij droomde ergens van. Lucius en Joram zouden hem zeker wel hebben uitgelachen als ze van zijn dromen hadden afgeweten. Toch dacht Naboth er onder het stenen bakken aan hoe heerlijk het zou zijn als hij kon leren bouwen als hij hier zijn leertijd achter de rug had. Dan zou hij grote aquaducten bouwen, schitterende tempels en degelijke, stevige huizen. Misschien zou hij zelfs eenmaal volgens zijn eigen ontwerpen bouwen!

Wanneer Naboth met zijn gedroom zo ver was gekomen, hield hij er altijd zuchtend mee op en streek hij weer een baksteen verder glad. Dat zou wel nooit gebeuren! Hij was maar een nederige leerjongen in een steenbakkerij. Weggestopt in dit hoekje van Hamans grote steenfabriek, viel hij niet méér op dan een van de vele bakstenen die in de zon te drogen lagen.

Bij het verstrijken van de dagen werd Naboth echter steeds bekwamer in

het steenbakkersvak. Het werk van Joram en van Lucius kon er nauwelijks mee door.

Op zekere dag kwam Haman de steenbakkerij binnenstappen. Hij keek alsof hij iets ernstigs op het hart had.

„Jongens,” zei Haman, „wie van jullie zet een merktekentje op de hoek van de stenen die mijn fabriek verlaten?”

Naboths knieën begonnen te trillen. Vond Haman dat zijn merkje de stenen ontsierde? Nu zou hij zeker wel een standje krijgen. Misschien kreeg hij zelfs wel zweepslagen over zijn rug omdat hij goede stenen had bedorven.

Voordat Naboth kon antwoorden, richtte Joram een beschuldigende vinger op hem en zei: „Die merkjes zijn van Naboth.”

Van achter zijn hand fluisterde Lucius Naboth toe: „We hebben je immers wel gezegd dat je nog eens last met die krasjes zou krijgen?”

„Ja, ik heb die merktekens gemaakt,” zei Naboth, proberend zijn stem vast te doen klinken. „Ik hoop daarmee niets verkeerd te hebben gedaan.”

„Waarom heb je die merken er dan op gezet?” vroeg Haman nieuwsgierig.

„Ik ben trots op mijn werk,” bekende Naboth. „Eens hoop ik een van mijn bakstenen te kunnen herkennen als onderdeel van een mooi gebouw.”

„Jouw stenen worden toch al herkend,” zei Haman. „Simon de bouwmeester, die een van mijn beste klanten is, zegt dat hij heeft opgemerkt dat de stenen met die merkjes erop sterk zijn en steviger van structuur

dan andere bouwstenen. Hij is vooral ingenomen met dat keurige, effen oppervlak en met de regelmatige kanten van de stenen. Te oordelen naar wat hij zegt is iedere steen een kunstwerk.”

„Ik ben blij dat Simon zo tevreden is,” zei Naboth. Maar waarom zou Haman hem dit alles vertellen?

„Je hebt reden om trots op je werk te zijn,” zei Haman. „Simon wil graag dat je bij hem in de leer zult gaan om het bouwvak te leren. Hij is altijd op zoek naar jongens die een eer stellen in hun werk en die begaafd zijn.”

„Ik zou het bouwvak heel graag willen leren,” zei Naboth. Hij was zo blij, dat hij maar met moeite iets kon uitbrengen.

Meteen kreeg hij een bang gevoel. Aarzelend vroeg hij: „Wilt u me wel toestemming geven om als leerjongen voor Simon te gaan werken voordat mijn diensttijd bij u is afgelopen?”

„Jawel, zo'n goede klant als Simon weiger ik nooit iets,” zei Haman, terwijl hij voor het eerst glimlachte.

Toen werd Hamans blik weer ernstig. Hij wendde zich tot Lucius en Joram.

„Passen jullie tweeën maar op! Van nu af aan maken jullie betere stenen of anders weet ik wel wat ik met jullie doe.”

„Dat zullen we doen! Dat zullen we doen!” riepen Joram en Lucius in koor. Ze zagen wel in dat ze Hamans geduld nu lang genoeg op de proef hadden gesteld.

„Wie is er nu een oude dwaas?” snaterde de oude Kaleb triomfantelijk. „Hier zie je een toekomstig bouwmeester voor je staan. Naboth zal nog eens door het hele land be-

kend worden door zijn eerlijke en keurige werk."

Naboth lachte de oude Kaleb toe. Hij hoopte dat de oude man gelijk zou krijgen. Zijn dromen begonnen nu een rose glans te krijgen. Als hij hard werkte konden zijn dromen werkelijkheid worden! Naboth, de bouwmeester! Wat klonk dat mooi! ○

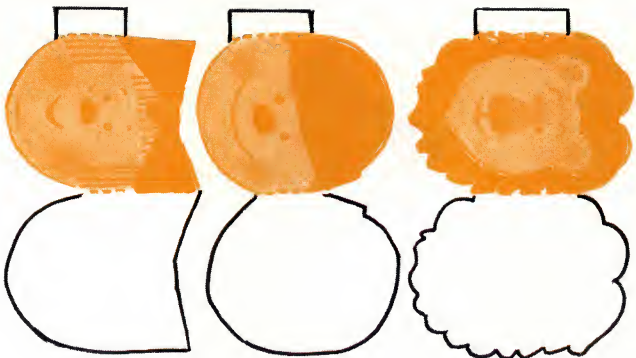
Het geitenweitje

Op het geitenweitje
Staat het kleine geitje
Bij de grote geit.
Geiteke, wat moet je
Met je fijne snoetje,
Dat zo klaaglijk schreit?

Met je bleke bekje?
Geiteke, wat rek je,
Trek je aan het touw?
Snuffende aan mijn mouwen . . .
Met je lief vertrouwen
In zo'n vreemde vrouw!

In mijn handen stop je
Nu je jonge kopje:
Zeg, wat moet ik doen? . . .
Op het geitenweitje
Staat het kleine geitje
Als een wittigheidje
In het prille groen.

— Jacqueline van der Waals

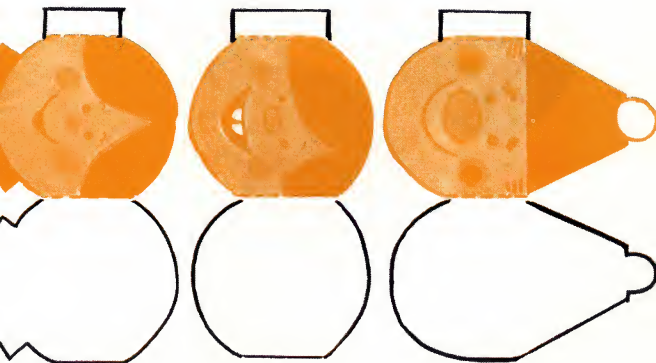

Vingerpoppetjes

DOOR MARIAN MINER
met illustraties van
DOROTHY WAGSTAFF

Kleur deze plaatjes,
knip ze uit,
vouw ze,
plak ze vast,

verzin een verhaaltje
en vertoon
je eigen
poppenkast.
Probeer er zelf ook eens
een paar te maken!
Schuif ze aan je vingers!
Veel plezier!

De presiderende bisschop bespreekt hoe de Kerk de jeugd helpt de hedendaagse problemen het hoofd te bieden

DOOR BISSCHOP JOHN H. VANDENBERG

Onze leiders hebben ons verzekerd dat dit een uitverkoren geslacht is. President Wilford Woodruff heeft eens gezegd: „De Heer heeft een klein aantal uitgelezen geesten gekozen van de zonen en dochters uit heel de schepping van God, die deze aarde beërven zullen, en dit gezelschap uitverkoren geesten is zesduizend jaar lang in de geestenwereld gehouden om in de laatste dagen op aarde te komen, en in deze laatste bedeling van de volheid der tijden in het vlees te verschijnen, het koninkrijk Gods op aarde te organiseren, het op te bouwen en te verdedigen . . .” (*Our Lineage*, pag. 4.) Het ligt voor de hand waarom de Heer die uitgelezen geesten heeft achtergehouden om in deze tijd naar voren te komen. De thans aan de orde zijnde taak vereist moedige en toegewijde zielen om Gods koninkrijk uit te breiden, opdat het koninkrijk der hemelen gevestigd moge worden.

Het milieu waarin dit werk tot stand moet worden gebracht kon in velerlei opzicht bijna niet slechter zijn. Maatschappelijke waarden en morele richtlijnen zijn grotendeels uitgewist. Politieke leiders, opvoedkundigen en zelfs kerkelijke voorgangers hebben de geldigheid verloochend van de leefregels die te vinden zijn in de oude en

moderne Schrifturen. Kortzichtige conclusies, gebaseerd op de beperkte redelijke vermogens van mensen, zijn in de plaats gesteld voor het inzicht van Gods eeuwige wijsheid. De natuurwetenschappen hebben zo'n hoge vlucht genomen en de geleerden zijn in korte tijd zo bekwaam geworden dat vele jonge mensen God uit 't oog verloren zijn. Pseudo-wetenschappen zijn opgekomen die beweren de waarden en de normen te kunnen bepalen die aan de jeugd worden opgedrongen als maatregel voor hun zedelijke opvattingen en gedragingen. Jonge mensen worden voortdurend in verleiding gebracht door de sirenenzang van zogenaamde „activisten” die de maatschappelijke en politieke problemen van de wereld willen oplossen door wetteloosheid, geweld, anarchie, of door vernietiging van de vrije wil van de mens.

Deze krachten ontkennen de goddelijke oorsprong van de mens, het doel van zijn aardse leven, en de mogelijkheid van een bestaan aan gene zijde van het graf.

Men heeft wel eens gezegd dat dit de „instant-generatie” is. Het geduld en de inspanning die door voorgaande generaties werden opgebracht om geluk te verwerven, hebben in ver-

ontrustende mate plaats gemaakt voor een zich verlaten op de moeiteloze uitwerking van de chemotherapie. Zo worden er, legaal en illegaal, honderden miljoenen pillen verkocht: pillen om op te wekken, om energie te geven, om te kalmeren, om te kunnen inslapen en zogenaamd ook om iemand in staat te stellen in zijn binnenste te kijken en zijn eigen geest te zien, of om verbinding tot stand te brengen met welke geestelijke krachten dan ook die hij in het heeal vermoedt.

Doordat ons tegenwoordig op allerlei gebied zoveel meer gegevens ter beschikking staan en door het accent dat op goed schoolonderwijs wordt gelegd, zijn onze jonge mensen al op jeugdige leeftijd klaar voor een ruimere mate van deelname en verantwoordelijkheid in de godsdienstige, maatschappelijke en politieke arbeid van hun wereld. Tenzij onze jongelui in de Kerk de mogelijkheid kunnen vinden om hun kracht en energie aan te wenden tot de oplossing van de vraagstukken waarmee ze in hun eigen leven en in de wereld waarin ze leven worden geconfronteerd, zullen ze wellicht buiten de Kerk wegen zoeken waarlangs ze hun bijdrage kunnen leveren. Zo vroeg mogelijk in hun leven dienen ze de gelegenheid te krij-

gen ondervinding op te doen bij op bevredigend geestelijk peil staande activiteiten en contacten in kerkelijk verband.

Ze moeten al jong door activiteit in hun priesterschap- en hulporganisaties de duurzame vreugden smaken van ware godsvrucht, die voortvloeien uit persoonlijke inspanning en offering ten dienste van anderen. Alleen dán zullen ze sterk genoeg zijn om weerstand te bieden aan de hen omringende verderfelijke krachten die hen naar lichaam en ziel te gronde willen richten.

President David O. McKay heeft het belang van een dergelijke opleiding onderstreept, toen hij zei: „Het geestelijke klimaat van een wijk is altijd recht evenredig aan de activiteit van de jeugd in die wijk. De bisschop is krachtens zijn ordening president van het priesterquorum en het is zijn plicht het vertrouwen te winnen van die jongens en die meisjes van overeenkomstige leeftijd, want zij bepalen de morele sfeer in zijn wijk.“

De Kerk is bereid aan deze opgave te voldoen. Door de gezinsavond en het huisonderwijs krijgen de ouders tegenwoordig hulp en leiding bij het leggen van persoonlijke contacten en het

scheppen van huiselijkheid, noodzakelijk voor de gewenste motivering, loyaliteit en overtuigingen in het leven van hun kinderen, om weerstand te kunnen bieden aan de morele en geestelijke aanvallen van een van zinnelijkheid doortrokken wereld.

Het onderscheidingsprogramma van Aäronische priesterschapsdragers en het daarmee te vergelijken programma voor jonge meisjes verschaft de jongelui de gelegenheid ervaring op te doen in het bepalen van hun eigen levensdoelstellingen. Door deze oefening in het leren dragen van persoonlijke verantwoordelijkheid zullen ze karaktervastheid ontwikkelen en zal er tevens een betere communicatie tot stand komen met hun ouders en kerkelijke leiders.

Door middel van seminaria en instituten ontvangen ca. 140.000 jonge leden van de Kerk over de hele wereld dagelijks godsdienstonderwijs. Door dit dagelijks contact met elkaar in het bestuderen en leren toepassen van de leringen uit de Schriften, zijn deze leerlingen in staat steeds weer vastberaden weerstand te bieden aan de verzoeken waaraan ze zijn blootgesteld.

De jeugdraad van de bisschop is een

van de beste hulpmiddelen die de Kerk heeft verschaft om de jeugd te laten meewerken leiders op te leiden. De voornaamste functie hiervan is de doeltreffendheid van het werk van de Aäronische priesterschap en dat van de hulporganisaties te vergroten, door de jongelui zoveel mogelijk in de gelegenheid te stellen zelf methodes en middelen aan de hand te doen voor plaatselijke uitvoering van deze programma's. Met behulp van de jeugdraad van de bisschop kan de energie van de jeugd in de juiste banen worden geleid om het geloof en het getuigenis van de toekomstige leiders van de Kerk op te bouwen.

Een voorbeeld van de doeltreffendheid van de juiste inschakeling van de jeugd raad bleek uit het onlangs geboekte succes van de actie „de barmhartige Samaritaan,“ die in de omgeving van Salt Lake City werd gevoerd, waarbij de jeugd van de Kerk werd gevraagd gelden bijeen te brengen voor de bouw van een kerkgebouw in een andere wijk. Vertegenwoordigers van de deelnemers aan deze actie gaven te kennen dat ze verrukt waren over deze onderneming, en dankbaar voor de gelegenheid te bewijzen dat het hun wel was toevertrouwd uitstekende ideeën naar voren te brengen en ze uit te voeren. Ze werkten hard en toen de actie voorbij was kwamen ze tot hun verrassing tot de ontdekking dat deze een extra dividend had opgeleverd in de vorm van meer liefde en begrip voor hun medewerkers en tevens voor hen die ze van dienst waren geweest.

Jonge mensen stellen belang in de noden van hun medemensen en koesteren een oprecht verlangen hen te helpen. Ze zijn idealistisch en ontvankelijk voor indrukken. De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschaft hen dan ook thans de gelegenheden die zij nodig hebben om in het kader van de priesterschaps- en hulporganisaties dienstbaarheid en offervaardigheid te leren. Wanneer ze in de dienst van God en hun naasten zijn, hebben ze een schild dat hen tegen de listen van Satan beschermt. ○

Nederigheid I

Nederigheid betekent zich van God afhankelijk voelen. Iemand die nederig is, staat open voor onderricht en is bereid goede raad aan te nemen. Hij vraagt zijn hemelse Vader hem te willen leiden. Hij luistert ook naar hetgeen zijn medemensen hebben ervaren en overdacht. Hij houdt zijn kinderlijke nieuwsgierigheid levendig, zijn leergierigheid en zijn verlangen zijn eigen leven in overeenstemming te brengen met de wil van God, met de waarheid en met het welzijn van alle mensen.

Een waarlijk nederig mens kan zich daarom niet al te zeer om zichzelf bekommeren. Evenals een gelukkig kind behoort hij oprecht en natuurlijk in zijn gevoelens te zijn en zich vrijmoedig en spontaan te gedragen. Vanzelfsprekend is hij beleefd en toont hij achting voor anderen, terwijl hij zich houdt aan de normen van zedelijkheid en goed fatsoen, maar over het algemeen zal hij vrij zijn van remmingen die het gevolg zijn van overdreven belangstelling voor zichzelf.

Vaak wordt nederigheid verward met bezorgdheid over zichzelf. Als iemand aan plankenkoorts lijdt, is dat dan een bewijs van nederigheid of van een gebrek aan nederigheid? Wij menen dat dit geen blijk van nederigheid is. Zo iemand is bang omdat hij teveel piekert over zichzelf, over hetgeen anderen van hem zullen zeggen of denken.

Laat iedereen het dus eerst eens zien te worden met zichzelf – zichzelf leren begrijpen en aanvaarden zoals hij is. Dan pas is hij in staat zichzelf te verbeteren en kan hij zijn eigen leven en dat van anderen verrijken.

(Uit: Lesboek voor m-mannen en arenleessters)

Als je echt van me hield, dan zou je . . .

Beste Jaap,

Gisteravond heb je me zo vurig en dringend gesmeekt „mijn liefde voor jou te bewijzen.“ Je was heel overtuigend, en omdat ik het je altijd graag naar de zin wil maken en wil doen wat je van me verlangt, viel het me moeilijk je dit te weigeren.

Vandaag ben ik uit de grond van een bang en bewogen hart dankbaar dat ik me toch niet door jou heb laten overhalen. Als ik voor je aandrang was gezwich, dan had ik nu mezelf veracht, terwijl ik jou zou hebben gehaat en verwijten gemaakt.

Ik heb vannacht bijna niet geslapen, maar wel heel wat nagedacht. Ik moest er maar steeds aan denken hoe stralend en mooi het woord *reinheid* is. Ik geloof niet dat ik de wanhoop en walging van mezelf had kunnen verdragen die ik nu gevoeld zou hebben als ik jou je zingegeven had. De hele nacht door kwamen mij telkens weer schrijftuurplaatsen voor de geest, en nog nooit zijn die teksten voor mij zo veelbetekenend geweest! De passage waar ik het eerst aan dacht was die waarin onze hemelse Vader zegt: „Ik, de Here God, schep behagen in de kuisheid der vrouwen.“ (Jakob 2:28.) Vandaag kan ik met diepe dankbaarheid bedenken dat die woorden ook nog op mij van toepassing zijn!

In het holst van de nacht ben ik opgestaan en heb het Boek van Mormon opgeslagen bij het vers dat ik me ergens herinnerde, en waarin Mormon aan zijn zoon Moroni schrijft. Je kunt als het ware zijn afschuw en verdriet voelen, waar hij het heeft over de verschrikkelijke wreedheid van de Nephitische soldaten jegens de Lamaniitische meisjes.

„Zij hebben vele dochteren der Lamanieten gevangengenomen,“ zegt hij, „en hen beroofd van het liefste en kostbaarste van alles, namelijk hun kuisheid en deugd.“

(Moro. 9:9.) Deze woorden van Mormon, „*het liefste en kostbaarste boven alles, namelijk hun kuisheid en deugd,*“ staan vandaag met vurige letters geschreven in mijn gedachten. Dat is juist hetgeen je mij hebt gevraagd aan jou te geven om mijn liefde te bewijzen!

Ik vraag me af of ik je enigszins duidelijk kan maken wat je daar vroeg. Jij bent toch zo erg trots op je nieuwe sportwagen. Wat zou je wel zeggen als een meisje je vroeg haar je wagen te geven om daarmee te bewijzen dat je van haar hield? Je zou zeker wel denken dat ze het niet meende. Als je dan eens tot de ontdekking kwam dat het haar diepe ernst was, dan zou je weten dat ze krankzinnig moest zijn, maar toch zou je wel een nieuwe wagen kunnen krijgen, misschien nog binnen een jaar. Maar als ik jou nu mijn kuisheid had prijsgegeven, dan had ik dat mijn hele verdere leven betreurd. Ook jij zou dan je reinheid kwijt zijn.

In de Spreuken zegt koning Salomo: „Wie zal een deugdelijke huisvrouw vinden? Want haar waardij is verre boven de robijnen. Het hart haars heren vertrouwt op haar . . .“ (Spreuken 31:10-11.) Als de zaken vandaag anders hadden gestaan, en we waren op een goede dag met elkaar getrouwd, zou je dan ooit het gevoel hebben gehad dat je vast op mij vertrouwen kon? Je weet zelf het antwoord daarop!

Jaap, ik weet dat ik altijd veel aan je zal denken, maar nu voel ik toch dat ik niet op je vertrouwen kan. Gisteravond heb je geprobeerd mijn reinheid en mijn zelfrespect te niet te doen, en ook mijn kans op toekomstig waar geluk, ter wille van enkele ogenblikken van opwinding en genoegten voor jezelf. Dat praatje van jou, dat ik mijn liefde voor jou moest bewijzen, was bittere spot. Je bewees er alleen maar mee dat je mij niet liefhebt. Jij houdt alleen van jezelf.

Liesbeth

(De ware naam van de schrijfster is niet genoemd)

Het vraagstuk van het kwaad

DOOR WILLIAM E. BERRETT

* Dr. William E. Berrett, bestuurder van kerkelijke seminaria en instellingen voor godsdienstonderwijs, heeft een groot deel van zijn leven en zijn opleiding tot rechtsgeleerde gewijd aan de bevordering van het godsdienstonderwijs. Hij is de schrijver van tal van boeken en artikelen over de geschiedenis en de leerstellingen van de Kerk.

Een paar maanden geleden zat ik aan het ziekbed van een van mijn intiemste vrienden, die met kanker op sterven lag. Zijn lijden was hevig en ik was ten diepste met hem begaan. Hij is nu overleden.

Bij die gelegenheid werd ik herinnerd aan een voorval dat Dr. Joseph Sizoo vertelde. Hij stond eens bij het bed van een klein, pasgeboren meisje dat zo hevig leed dat haar ouders radeloos waren. Dr. Sizoo vertelt: „Ik stelde die vader en moeder voor dat wij zouden bidden en God zouden vragen de chirurg wijsheid te willen geven, en dat wij hun enig kind zouden bevelen in de hoede van een God wiens wegen, hoewel ondoorgrondelijk, toch wegen van liefde zijn. Toen wendde de moeder zich bits tot mij en viel uit: „U mag hier niet bidden tot uw God, Die een klein kind zo laat lijden. Op die manier zou ik nog geen hond behandelen.“ (*Make Life Worth Living*, pag. 112.)

Dagelijks ontvangen ouders berichten van het Ministerie van Defensie van de Verenigde Staten, die beginnen met

de woorden: „Tot ons leedwezen moeten wij U mededelen,“ en dan is er een heel gezin verslagen, omdat er een jongen op het slagveld is gesneuveld. Vele natuurrampen teisterden de aarde. Nog maar enkele maanden geleden hebben aardbevingen en vloedgolven een einde gemaakt aan honderdduizenden mensenlevens. Onlangs zijn er twee onderzeeboten, elk met ongeveer 40-60 manschappen aan boord, naar de bodem van de Middellandse Zee gezonken.

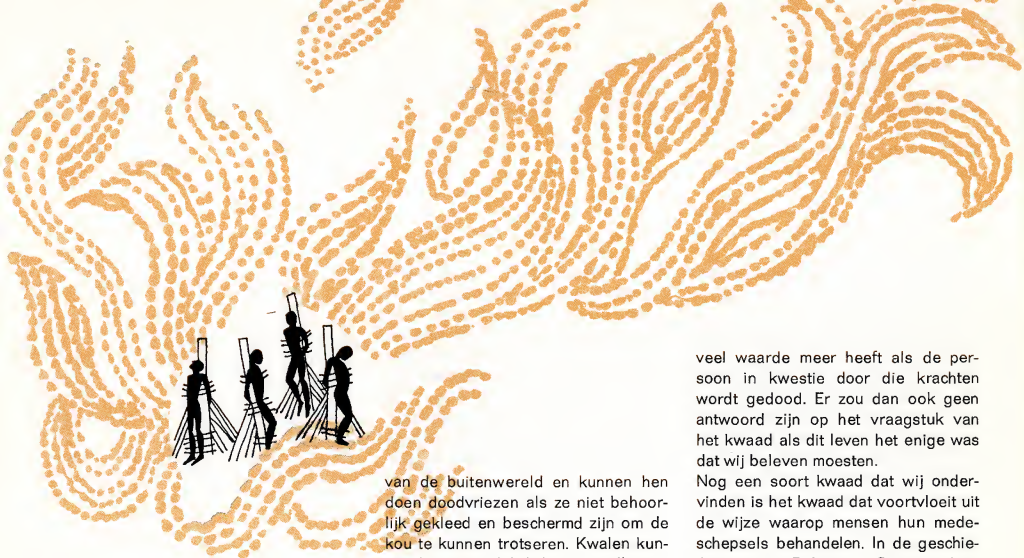
Er is veel leed en veel kwaad in de wereld, en vele mensen vragen: „Waar is God, dat Hij toestaat dat oorlogen blijven voortduren, dat Hij mensen met kwalen aan de poort des doods laat liggen, dat Hij toelaat dat een student aan een grote universiteit een paar geweren neemt en op een hoge toren klimt om de studenten neer te schieten terwijl ze zich van het ene gebouw naar het andere begeven? Is er wel een God? Als Hij er is, bekommert Hij Zich dan om ons? Is Hij bij machte om hier ook maar iets aan te doen?“ Dit zijn de vragen die velen zichzelf vroeg of laat in dit leven stellen. Er hangt veel af van de antwoorden hierop. Ik geloof dat de leden van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen hier wel een antwoord op hebben.

Een van de redenen waarom vele mensen zo'n moeite hebben met het begrijpen van het vraagstuk van het kwaad, is gelegen in hun verkeerd begrip van de aard van God en van Zijn verhouding tot de mens. Ze gebruiken wel uitdrukkingen die erop wijzen dat Hij almachtig is, dat Hij alles vermag, dat Hij alwetend is en dus alles weet, dat Hij alomtegenwoordig is en dus overal tegelijk. Dit zijn termen

die in de loop der jaren door de christenen zijn gebezigd als beschrijving van God. Zoals een van onze grote schrijvers, nl. wijlen president B. H. Roberts, echter enige jaren geleden heeft uiteengezet, is God niet almachtig in die zin dat Hij een dal zou kunnen hebben zonder een heuvel, of, zoals een zending eens heeft gezegd: „Hij kan in een minuut geen tienjarig veulen maken.“ God werkt in overeenstemming met wetten. Hij kan zonder hun medewerking geen mensen groot maken. Die macht bezit Hij niet. Die macht ligt in de betrokkene zelf. Als Hij binnen enkele ogenblikken alle geleerdheid van alle eeuwen in ons zou uitstorten, wat zou het leren dan eenvoudig zijn, maar misschien was die kennis dan ook vrij nutteloos. God werkt in het kader van wetten.

Wij zouden niet graag willen ontkennen dat onze hemelse Vader nog vorderingen kan maken. Wij willen Hem geenszins de macht ontzeggen om nieuwe organisaties teweeg te brengen van werelden en melkwegstelsels, van nieuwe koninkrijken waarin afzonderlijke wezens het tot onsterfelijkheid kunnen brengen en alle eer en heerlijkheid verwerven kunnen waar-

mee deze gepaard gaan. Wanneer wij het hebben over Zijn alomtegenwoordigheid, bedoelen wij daarmee alleen naar de geest, d. w. z. wij verstaan hieronder dat Hij altijd met Zijn invloed aanwezig is, niet in eigen persoon; lichamenlijk is Hij namelijk ook gebonden aan ruimte en tijd met de begeleidende beperkingen van dien. Overigens, naarmate wij God leren begrijpen en de wetten waardoor Hij werkt, komen wij ook tot het inzicht dat Hij niet verantwoordelijk is voor het kwaad.

Er zijn in de wereld in beginsel twee hoofdcategorieën van kwaad die de mensheid leed en pijn berokkenen. De ene categorie komt voort uit de verhouding van de mens tot de natuurwetten. Zo kan er door de werking van een natuurwet bijv. midden in de oceaan een aardbeving plaatsvinden, waardoor vloedgolven duizenden kilometers verder de kusten van afgelegen landen beuken en daar dood en verderf zaaien. Dit is enige jaren geleden in Hawaï geschied. De bliksem treft wel eens mensen die aan 't werk zijn op het land. Sneeuwstormen isoleren soms mensen in hun huizen en auto's

van de buitenwereld en kunnen hen doen doodvriezen als ze niet behoorlijk gekleed en beschermd zijn om de kou te kunnen trotseren. Kwalen kunnen het menselijk lichaam kwellen en mensen levenslang pijn doen lijden of invalide maken.

Deze natuurlijke verschijnselen worden ook wel vormen van kwaad genoemd, maar toch leren wij belangrijke lessen uit onze ervaring met deze natuurwetten. Toen de katoenogstten in de Verenigde Staten door de katoenkever werden aangetast, zag het er een tijdlang naar uit dat het met de Amerikaanse katoenindustrie was gedaan. Toch deed juist ditzelfde euvel mensen op universiteiten en laboratoria middelen tot bestrijding van deze kever uitdenken, met als gevolg dat de katoenproductie thans nog meer tot bloei is gekomen dan voorheen. De vloedgolven waardoor Hawaï indertijd werd geteisterd hebben de mensen ertoe gebracht een waarschuwingssysteem te ontwerpen, waardoor signalen werden gegeven uren voordat dergelijke vloedgolven de kust bereiken kunnen. De laatste vloedgolf die Hawaï trof heeft dan ook geen enkel mensenleven meer geëist.

Zo leren wij grote en voorname lessen, zonder welke vooruitgang onmogelijk zou zijn. Ik geef toe dat de door middel van de natuurkrachten opgedane ervaring in dit leven niet

veel waarde meer heeft als de persoon in kwestie door die krachten wordt gedood. Er zou dan ook geen antwoord zijn op het vraagstuk van het kwaad als dit leven het enige was dat wij beleven moesten.

Nog een soort kwaad dat wij onderkennen is het kwaad dat voortvloeit uit de wijze waarop mensen hun medeschepsels behandelen. In de geschiedenis van Robinson Crusoe door Daniël Defoe¹ kende Crusoe het woord angst op zijn eilandje niet, voordat hij de voetsporen van een mens vond. Veel van de angst, de pijn en het verdriet in de tegenwoordige wereld komt uit de menselijke wreedheid voort. Maar toch, zou u de wereld anders willen hebben dan ze nu is? Als u een wereld vorm zou moeten geven — een mogelijkheid die binnen het bereik van onze levensbeschouwing ligt — wat voor een wereld zou dat dan zijn? Zou u een planeet kunnen scheppen waarop mensen zouden wonen, die niet door wetten werden bestuurd? Bedenk daarbij dat hetgeen niet door wetten wordt bestuurd ook niet betrouwbaar is. Als de zon nu eens op een goede dag niet opkwam en daarna een maand of zo vergat op te komen, als twee en twee niet altijd vier was, wat voor een wereld zou het dan zijn?

Vooruitgang is alleen mogelijk in een wereld van wetten, en wel zulke betrouwbare wetten dat de geleerden kunnen voorspellen dat een ster verduisterd zal worden of hoeveel tijd het een raket zal kosten om naar de maan te reizen. Alle vooruitgang van het menselijk geslacht is mogelijk omdat

dit een wetmatige wereld is. Als u God was, zou u dan tussenbeide komen? Zou u de wind beletten te waaien omdat bepaalde mensen er wel eens last van zouden kunnen hebben? Zou u de regen laten ophouden alleen omdat u wou gaan picknicken? Wij zouden wel eens willen dat God Zich met het weer bemoeide of de natuurkrachten om ons heen een halt zou toeroepen, maar als Hij de natuurkrachten voortdurend aan 't veranderen was, zou Hij daarmee het eigenlijke doel van ons bestaan wel eens vernietigen kunnen.

Godzelf heeft erop gewezen, dat als Hij niet in overeenstemming met de wetten werkte, Hij geen God zou zijn. De profeten uit het Boek van Mormon leerden dat er een wet van tegenstellingen was², dat men het zoete niet zou kennen als er geen bitterheid werd gesmaakt, dat men het goede niet kon kennen waarden als men het kwade niet zou zien, dat men de vreugde van een goede gezondheid niet kon kennen als men de smart van ziekte niet kende en dat men de vreugden van het eeuwige leven niet kon kennen als men geen doodsnoed kende. In Zijn goedheid en wijsheid heeft God ons in een wereld gebracht waarin wij iets kunnen leren.

't Is verbazingwekkend hoeveel mensen over de hele wereld op het idee zijn gekomen dat de rampen een beeld geven van de wil van God. Er zijn zelfs mensen die veronderstellen dat het Gods wil is dat er oorlogen in de wereld zijn. Niets kan meer bezijden de waarheid zijn. De hemelen moeten wel om de onmenselijkheid van de ene mens tegenover de andere huilen. Toen de Heiland in het vlees op aarde was, heeft Hij ons deze dingen duidelijk geleerd.

In de gelijkens van de tarwe en het onkruid vertelde Hij hoe de dienstknechten van de eigenaar van de wijngaard uitgingen en tarwe in de akker

zaaiden. Toen de tarwe opkwam, groeide er ook onkruid tussen en de dienstknechten zeiden tot hun meester: „Wilt gij dan, dat wij heengaan en datzelve vergaderen?“ De meester zei: „Nee, opdat gij, het onkruid vergaderende, ook mogelijk met hetzelfde de tarwe niet uittrekt. Laat ze beiden te zamen opwassen tot den oogst, en in den tijd des oogstes zal ik tot de maaiers zeggen: Vergadert eerst dat onkruid, en bindt het in busselen, om hetzelfde te verbranden; maar brengt de tarwe samen in mijn schuur.“ (Mt. 13:28-30.) Nee, degene die op het land door de bliksem werd getroffen werd niet neergeslagen omdat God daarmee een mens wilde vernietigen die goddeloos was. Het was niet Gods wil dat die man door de bliksem werd getroffen.

God slaat de goddelozen niet onmiddellijk neer, maar Hij laat de goddelozen en de rechtvaardigen te zamen leven. Hij laat het regenen over de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen, opdat er op de dag van de oogst een rechtvaardig-oordeel kan worden geveld.

Enkele mensen vertelden Jezus eens hoe achttien mannen samen onder de muren van de toren van Siloam hun lunchpakket zaten op te eten, toen de toren instortte en hen verpletterde. Hun vraag kwam hierop neer: „Waren dezen goddelozer dan de overige inwoners van de stad?“ Maar Jezus zeide: „Ik zeg u: Nee zij; maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan.“ (Luk. 13:5.) Ook bij een andere gelegenheid kwamen ze tot Hem en zeiden dat er mensen bijeenvergaderd waren in de voorhoven van de tempel en dat er toen Romeinse soldaten, menende dat ze een opstand wilden ontkenen, op ze aanvielen en ze doodsloegen. Jezus zei hierop: „Meent gij, dat deze Galileërs zondaars zijn geweest boven al de Galileërs, omdat zij zulks geleden

hebben? Ik zeg u: Nee...“ (Luk. 13:2-3.)

Tijdens de tweede wereldoorlog waren er mensen in Zion die onze jongens als zij de strijd ingingen, beloofden dat ze, indien ze Gods geboden zouden onderhouden, niet gedood zouden worden en veilig naar hun huis terug zouden keren. Het Eerste Presidentschap van de Kerk heeft toen tijdens een bijzondere bijeenkomst in de vergaderzaal van de tempel in Salt Lake City, in verband hiermee een belangrijke boodschap uitgezonden. President David O. McKay, raadgever in het Eerste Presidentschap, las de kerkleden een boodschap voor, waarin het Eerste Presidentschap duidelijk maakte dat ingeval van oorlog beslist niet alleen de goddelozen omkomen; zowel de rechtvaardigen als de goddelozen kunnen door een kogel of granaat worden gedood als ze zich toevallig in de baan van zo'n projectiel bevinden. Wij mogen niet oordelen dat zij die op de slagvelden sneuvelen uitsluitend diegenen zijn die Gods geboden hebben overtreden.

Wij behoren keer op keer het 60ste hoofdstuk van Alma over te lezen, waarin een brief is opgenomen, geschreven door een groot generaal van het Amerikaanse continent, de eerste Moroni, aan Pahoran, de bestuurder van zijn land. In antwoord op een door hem ontvangen brief waarin het volk bepaalde onwaarheden had verondersteld, zei Moroni: „Denkt gij, dat het wogens hun goddeloosheid is, dat zovelen van uw broeders zijn omgebracht?“ Ik zeg u: Indien gij dit hebt gedacht, hebt gij verkeerd gedacht; want ik zeg u, dat er velen door het zwaard zijn gevallen; en ziet, het is tot uw verdoemenis.

„Want de Here staat toe, dat de rechtvaardigen worden gedood, opdat Zijn rechtvaardigheid en oordeel over de goddelozen mogen komen...“ (Alma 60:12-13.)

Hier was een profeet en generaal aan het woord, die ook realist was. Hij wist wat er gebeurde. Dan vermeldt hij evenwel een belangrijk feit: "... daarom behoeft gij niet te denken, dat de rechtvaardigen zijn verloren, omdat zij worden gedood; maar ziet, zij gaan in de rust van de Here, hun God, in." (Alma 60:13.)

Ik heb medelijden gekregen met die mensen in deze wereld die niet weten dat ze nog een leven voor zich hebben. Hoe moet hun hart door wanhoop worden gekweld bij het sterven van een geliefde! Wat een vreugde is het dat wij mogen beseffen dat de rechtvaardigen die in deze boze wereld sterven in heerlijkheid worden opgenomen. Wij bewenen hen die geen hoop op heerlijkheid hebben.

Zouden wij één van allen God de wetten willen laten opheffen waardoor kogels worden voortgestuwd of vloedgolven gevormd? Een wereld zonder vaststaande wetten zou zonder enige betekenis worden. Of zouden wij de enkeling zijn eigen vrije wil graag willen ontnemen? Zouden wij willen dat God de mensen zou beletten met elkaar oorlog te voeren?

Het plan van Satan zou de mens van het bedrijven van kwaad hebben weerhouden, maar zijn plan stond geen persoonlijke groei toe. God besloot de mens zijn wilsvrijheid niet te ontnemen. In de menselijke samenleving kan deze ons wel worden ontnomen. Wij staan elkaar niet de vrijheid toe alles te doen wat wij maar willen; wij hebben wetten, waardoor aan onze handelingen paal en perk wordt gesteld. De Heer staat ons echter wel toe alles te doen wat wij zelf verkiesen; als wij een hart hebben dat ons tot kwaad aanzet, dan zal Hij ons niet tegenhouden. Ik denk dat het ogenblik dat God het meest in de verzoeking moet zijn geweest de vrije wil van de mens een halt toe te roepen gekomen was, toen zijn Zoon aan een kruis werd genageld en in doodsangst uitriep: „Mijn God! Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten?” (Mt. 27:46). Zelfs toen heeft God Zich echter weerhouden. Zijn macht te laten gelden, want als God steeds tussenbeide

moest komen als de mens op het punt stond kwaad te doen, dan zou God verantwoordelijk zijn voor de daden van alle mensen en zou er geen oordeel kunnen plaatshebben.

In het Boek van Mormon vinden wij een verslag dat op deze kwestie van het oordeel slaat. Samen met Amulek had de profeet Alma in een bepaald gebied een aantal mensen tot bekeering gebracht. De overgrote meerderheid van dat volk, die niet was bekeerd, nam de bekeeringen gevangen, bond ze aan palen, schikte rijshout om hen heen en stak de brandstapels aan. Ze bonden Alma en Amulek en brachten hen naar voren om getuige te zijn van de verbranding der bekeerlingen. Amulek riep Alma toe: „Hoe kunnen wij dit verschrikkelijk tafereel aanschouwen? Laten wij daarom onze handen uitstrekken en de kracht Gods uitoefenen, die in ons is, en hen uit de vlammen redden.

„Doch Alma ziede tot hem: De Geest weerhoudt mij om mijn hand uit te strekken...”

Alma twijfelde niet dat God bij machte was hem en de bekeerlingen in vrijheid te stellen. Hij zei: „... de Here neemt hen tot Zich in heerlijkheid; en Hij laat toe, dat zij dit doen, of dat het volk hun dit volgens de verstoktheid van hun hart aandoet, opdat de oordelen, die Hij in Zijn toorn op hen zal uitstorten, rechtvaardig mogen zijn; het bloed der onschuldigen zal als een getuigenis tegen hen staan, ja, en ten laatsten dage luide tegen hen roepen.” (Alma 14:10-11.)

Hoe kan men een oordeel over iemand uitspreken, als men hem telkens in zijn doen en laten belemmert? Dan zou er op de oordeelsdag geen sprake van gerechtigheid zijn. Misschien moeten we de wereldgebeurtenissen eens de revue laten passeren en de geest van de afdelingen 121 en 122 van de Leer en Verbonden trachten te doorgronden. Destijds was Joseph de profeet met anderen in de gevangenis van Liberty (Missouri) opgesloten in een vertrek van ongeveer $4\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ m. Aan weerszijden was er maar een vensterspleetje van omstreeks 5 cm breedte. Het was koud en nooit brand-

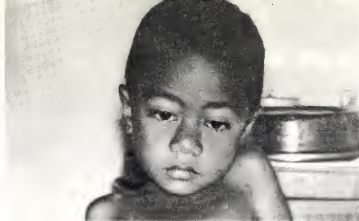
de er een vuur. Ze konden er 's nachts niet slapen, maar bleven dan heen en weer lopen om zich voor doodvriezen te vrijwaren. Midden op de dag konden ze wat slaap krijgen, als hun twee of drie gerafelde dekens werden toegeworpen. Ze aten smerig voedsel, maar erger dan al het overige waren de praatjes die ze van de bewakers hoorden over het plunderen van hun woningen, het afsnachten van hun vee, het verkrachten van hun vrouwen. Tenslotte riep Joseph Smith uit: „O God, waar zijt Gij? Moeten wij al dit lijden verduren?” De profeet ontving het volgende antwoord van de Heer: „Mijn zoon, vrede zij uw ziel; uw tegenspoed en smarten zullen slechts kort van duur zijn. ... Gij zijt nog niet als Job; uw vrienden strijden niet tegen u...” (L. en V. 121:7 en 10.) Daarna bracht de Heer Joseph in herinnering dat „de Zoon des Mensen beneden dit alles is neergedaald. Zijt gij meerder dan Hij?” (L. en V. 122:8.) „... weet dan, Mijn zoon, dat dit alles u ondervinding zal geven, en voor uw welzijn zal wezen.” (L. en V. 122:7.) In deze boodschap treffen we een merkwaardige levensbeschouwing aan. Van die dag af heeft Joseph de profeet nooit meer geklaagd. Ja, er is veel ellende in de wereld. Toch moeten we met de apostel Paulus zeggen: „Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen.” (Zie I Kor. 15:19.) Het Evangelie verschaft ons een levensopvatting, die ons in staat stelt al wat het leven brengen kan, zowel goed als kwaad, onder ogen te zien met de rustige zekerheid dat al deze dingen ons ondervinding zullen geven die ons ten goede komt. Wat een gezegende filosofie—wat een heerlijke waarheid!

1 Defoe, Daniel — Engels journalist en romanschrijver (1660—1731).

2 Zie II Ne. 2:11, 15.

Ella Mae had die grote vrachtwagen niet gezien.

Pasili was bang en erg verdrietig.

Angel en zijn moeder kunnen nu weer lachen.

Het kinderziekenhuis doet een flinke stap vooruit

DOOR BERNELL W. BERRETT mede-redacteur

„Het kinderziekenhuis van het jeugdwerk heeft lang een vooraanstaande plaats ingenomen in westelijk Amerika. Het is nu bestemd om een meer wereldomvattende taak te gaan vervullen en zijn zegeningen uit te strekken tot duizenden kinderen van overal.“

De man die dit zegt is bisschop Robert L. Simpson van de Presiderende Bisschop. Als voorzitter van de raad van curatoren van het ziekenhuis heeft hij heel zijn hart verpand aan de doorlopende ontwikkeling van wat hij noemt „deze unieke haven voor kinderen die geneeskundige hulp nodig hebben.“

„Naarmate onze huidige doelstellingen en opzet meer bekendheid krijgen,“ zegt hij, „vertrouwen wij erop dat vele mensen, zowel leden als niet-leden, de gelegenheid verwelkomen zullen een financiële bijdrage te geven om

een nieuwe opzienbarende vooruitgang mogelijk te maken.“

Zuster LaVern W. Parmley, algemeen presidente van het jeugdwerk en vice-voorzitster van de raad van bestuur, voegt hieraan toe: „Dit ziekenhuis behoort inderdaad toe aan duizenden en duizenden mensen. Het is een symbool van liefde, dienstbaarheid en geloof voor hen die het hebben helpen bouwen en onderhouden.“

In oktober 1969 werd het donatiecomité voor het kinderziekenhuis van het jeugdwerk geïnstalleerd en belast met de taak in de loop van de eerstvolgende tien jaar tienmiljoen dollar bijeen te brengen voor de bekostiging van de noodzakelijke uitbreidingen en verbeteringen. Lewis M. Jones is voorzitter van dit comité. De directeur heet Thayer D. (Turk) Evans. Zijn stem klinkt vol enthousiasme en overtuiging

waar hij spreekt over de verwezenlijking van die geweldige droom.

„We hebben grote plannen,“ zegt hij, „maar ze overtreffen de behoefte niet. In 1959 bedroeg het totale aantal opnamen iets meer dan 1.000. In 1969 — precies tien jaar later — hebben we bijna 8.000 kinderen opgenomen. In 1959 hebben slechts 588 patiënten in het ziekenhuis een operatie ondergaan. In 1969 zijn hier 5.783 operaties verricht. De mensen zijn doorgaans verrast te horen dat de medische staf van het ziekenhuis thans ruim 250 artsen telt, waarvan de meesten specialist zijn.“

Het doel van het donatiefonds is de instelling van een vast inkomen te verzekeren, de operatiefaciliteiten uit te breiden, de patiënten financiële bijstand te verlenen naast de hulp die wordt verschaft door de bijdragen van

het jeugdwerk, de reeds bestaande diensten uit te breiden en belangrijke nieuwe in te stellen, alsmede tot financiering van bouwprojecten.

Alle kinderen, ongeacht ras, geloof of nationaliteit, komen voor behandeling in aanmerking. Hoewel het merendeel der patiëntjes afkomstig is uit het centrale deel van de Verenigde Staten, werden er in het afgelopen jaar (1969) kinderen uit 27 verschillende staten en vele andere landen opgenomen. Over het algemeen variëren de leeftijden van de patiënten van zuigelingen tot 18-jarigen.

Op het ogenblik neemt de ziekenhuisverpleging sneller toe dan de beschikbare faciliteiten en het verplegend personeel. Een van de belangrijke diensten houdt zich bezig met de geestelijke gezondheid. Dr. Paul L. Whitehead staat aan het hoofd van de psychiatrische afdeling, die in 1969 meer dan 20.000 bezoeken noteerde van buiten de inrichting verpleegde patiënten, waarbij ongeveer 500 gezinnen betrokken waren. Dr. Whitehead is jong, heeft een innemend voorkomen en is zeer toegewijd aan zijn beroep. „Een dankbaar of bevredigender werk bestaat er niet,” zegt hij.

„Naar schatting heeft ongeveer 20 % van de tegenwoordige kinderen wel ergens behoefte aan geestelijke behandeling. Omstreeks tien procent hiervan betitelen we als ernstige gevallen en ongeveer één procent wordt als bijzonder ernstig beschouwd. Het zou tragisch zijn als er aan een bestaande behoefte als deze niet werd voldaan, daar 85 % van de door ons behandelde jeugd een uitgesproken verbetering heeft getoond en zich op gelukkige en produktieve wijze heeft kunnen aanpassen.

„Laat ik u hiervan maar eens een paar voorbeelden geven,” vervolgt Dr. Whitehead. „Een 14-jarige jongen zag hoe er op de dag na Thanksgivingday al kerstversieringen werden aangebracht en werd toen met een plotselinge blindheid geslagen. Psychiatrisch onderzoek bracht aan het licht dat die versieringen hem hadden herinnerd aan zijn vader, die een jaar of twee ge-

leden was gestorven. Toen hem eenmaal was verzekerd dat hij weer zou kunnen zien als hij het besluit had genomen het gebeurde ten volle te aankaarten, kreeg hij zijn gezicht even plotseling terug als hij het verloren had. Nu is hij een padvinder met een hoge rang en een uitstekende leerling. „Een heel somber gestemd 12-jarig meisje werd naar ons verwezen omdat ze 50 pond was afgevallen en in een staat van zware neerslachtigheid verkeerde. Ook zij treunde over het verlies van haar vader en wilde blijkbaar graag sterven om weer bij hem te kunnen zijn. Onze klinische behandeling bestond onder andere uit drie maanden psychotherapie, met als resultaat dat ze haar verloren gewicht herwon en weer naar school kon gaan. Ze bleef ons daarna nog negen maanden voor behandeling bezoeken en maakt het nu weer heel goed.

„Dan hadden we nog een heel ondeugende kwajongen van negen jaar, die van school was weggestuurd wegens uitdagend en beleedigend gedrag. Hij was op tegenstrijdige wijze getuchtigd en zijn boosheid keerde zich voortnamelijk tegen zijn vader en de thuis ondervonden moeilijkheden. Na een jaarlang dagelijks te zijn behandeld — een behandeling die psychotherapie voor hemzelf en raadgevingen voor zijn ouders omvatte — werd hij weer gewoon naar school gestuurd, waar zijn rapporten nu blijk geven van een enorme verbetering.”

Het ziekenhuis is onuitputtelijk rijk aan hartverwarmende geschiedenissen. Start u zich Ella Mae eens voor, een verlegen tweejarig Navajo-Indianenmeisje, dat door een vrachtwagen was aangereden toen ze nog maar nauwelijks leerde lopen. Toen ze net was aangekomen, voelde ze zich eenzaam en angstig, maar de vriendenschappelijke dokters en andere stafleden kregen haar al gauw zover dat ze verstoptertje met hen begon te spelen, waarbij haar onderdrukte gegiechel haar verraadde als ze met behulp van krukken en steunriemen recht op onder haar ledikantje stond. Daar had je verder Angel, een vierjarig jongetje uit Chili, wiens korte

leventje nog maar enkele weken beoefde te duren als hij geen hartoperatie zou ondergaan. Complicaties, waaronder een bloedende maagzweer, gaven de met zijn verzorging belaste dokters en verpleegsters reden tot ernstige bezorgdheid. Nu kan Angel echter weer vrolijk lachen en zijn gezichtje vertoont een van de innemendste glimlachjes die waar dan ook in de prachtige bergen van Chili te vinden zijn.

Een wanhopige vader uit de republiek Opper-Volta in Afrika schreef aan president David O. McKay: „Mijnheer de President, ik smeek U naar mij te willen luisteren. Hoort U de noodkreten van een arme vader aan.” Zijn zoon Didier had ernstige brandwonden opgelopen, waardoor zijn ene arm als het ware aan zijn lichaam zat vastgeplakt, zodat de jongen die arm niet kon opheffen. Dank zij de welwillende medewerking van een overzeese luchtvaartlijn werd Didier naar Salt Lake City overgevoerd. Na toepassing van plastische chirurgie en tedere liefdevolle verzorging kon die jongen zijn arm weer bewegen. Zijn dokter schreef toen het volgende briefje: „Didier heeft het hier heel goed gemaakt en wij hebben reusachtig veel plezier met hem gehad. Al het ziekenhuispersoneel heeft voor Didier een plaatsje in zijn hart ingeruimd. Hij heeft hier onze eigen school bezocht en spreekt nu heel goed Engels. Niet geheel zonder spijt laten wij hem nu gaan om naar zijn vaderland terug te keren.”

Kort nadien kwam er een brief uit Afrika in het ziekenhuis aan. De vader schreef: „Onze Didier is op 27 september gezond en wel hier aangekomen, en hij was blij toen hij zag dat wij hem op de luchthaven stonden op te wachten. Toen hij uit het vliegtuig stapte, stak hij zijn arm op en wuifde met zijn hand in de lucht om ons te laten zien dat hij zijn linkerarm weer volledig kon bewegen. Wij konden onze ogen niet geloven! Het was een wonder! Didiers moeder schreide, zijn broertjes en zusjes dansten alsof maar op een neer van blijdschap en zijn schoolkameraadjes riepen: „Leve de

Nederigheid II

Ik zeg u: Het is goed, dat gij uit uw synagogen zijt geworpen, zodat gij nederig moogt zijn en wijsheid leren; want het is nodig dat gij wijsheid zoudt leren; omdat gij zijt uitgeworpen – daar gij door uw broedren wordt veracht wegens uw grote armoede – zijt gij nederig van harte geworden; de noodzaak drong u er toe ootmoedig te zijn.

En omdat gij er toe zijt gedrongen te vernederen, zijt gij gezegend; want soms

als een mens er toe wordt gedrongen nederig te zijn, zoekt hij bekering; en voorzeker, en ieder, die zich bekeert, zal barmhartigheid vinden; en die barmhartigheid vindt en volhardt tot het einde, zal zalig worden.

En daar ik tot u heb gezegd, dat gij gezegend waart, omdat gij tot vernedering waart gedrongen, denkt gij niet, dat zij, die waarlijk vernederen ter wille van het woord, meer gezegend zijn?

Ja, wie zich waarlijk vernedert en zich bekeert van zijn zonden en volhardt tot het

einde, die zal worden gezegend – ja, veel meer gezegend dan zij, die wegens hun grote armoede er toe werden gedrongen zich te vernederen.

Daarom zijn zij gezegend, die zich vernederen zonder daartoe te worden gedrongen; of liever, met andere woorden, gezegend is hij, die het woord Gods gelooft en zonder weerspanningheid des harten wordt gedoopt, ja, zonder ertoe te worden gebracht of gedrongen het woord te kennen, voordat hij wil geloven.

(Alma 32:12-16)

Amerikanen!" Dit is voor ons met recht een herinnering om diep in ons hart te bewaren."

Het bestek van dit artikel laat niet toe nog honderden van die geschiedenissen op te nemen, maar denkt u zich toch nog één geval in.

Pasili was een heel ongelukkig jongetje. Hij was pas drie en een half, en hij was heel alleen en ver van zijn ouderlijk huis in Tonga. De verpleegsters kon hij niet verstaan en zij hem niet, maar de taal der liefde kent geen grenzen. Weldra liep hij de verpleegsters overal achterna en beantwoordde hij hun vriendschap.

Pasili leed aan een misvorming van het maagdar kanaal, die een groot gezezel had veroorzaakt, waardoor zijn buikje tot enorme afmetingen was opgezwollen. Hij lag urenlang op de operatietafel, terwijl de chirurgen zijn misvormingen corrigeerden en het overtollige weefsel verwijderden. Hij is nu volkomen hersteld.

Toen er thuis in Tonga werd rondverteld dat Pasili zou terugkeren, liep vrijwel het hele dorp uit naar de luchthaven om voor zichzelf de uitslag vast te stellen van een meningsverschil dat onder de dorpelingen was ontstaan. Velen hielden vol dat Pasili niet eens in dat vliegtuig zou zitten en dat het bericht van zijn thuiskomst alleen maar vals gerucht was geweest. Sommigen zeiden dat hij, omdat hij nog maar zo'n korte tijd was weggeweest, nog wel niet genezen of niet veel veranderd

kon zijn. Anderen geloofden dat de Amerikaanse dokters tot alles in staat waren.

Toch stapte Pasili even vrolijk en normaal uit het vliegtuig als ieder ander kind daarginds. Twijfelaars en goedgelovige straalden allen evenzeer, en zijn ouders hoefden geen woorden aan hun vreugdetranen toe te voegen.

De dokters, verpleegsters en het overige personeel van het kinderziekenhuis zijn bezield door een geest van dienstbaarheid, die veel verder reikt dan het volmaken van het vereiste aantal wrekuren of het streven naar geldelijke beloning. Velen van hen hebben zelf kinderen geadopteerd als gevolg van de wederzijdse liefde die daar zo vaak ontstaat. Talloze vrijwilligers doen er dienst in de geest van die tandarts, die eens buiten het ziekenhuis door een vreemdeling werd aangehouden met de vraag: „Wat verdient u nu voor al de tijd die u daarbinnen doorbrengt?“ De tandarts keek op naar een raam, waarvoor verscheidene kinderen hem stonden na te wuiven met glunderende snuitjes, hun neusjes platgedrukt tegen de vensteruiten. „Dat is mijn beloning,“ zei hij toen. „Dat is de hele verdienste die een mens nodig heeft.“

Het ziekenhuis heeft het ver gebracht sinds 1911, toen de jeugdwerkvereniging besloot om in het ziekenhuis van de Kerk enkele bedden voor kinderen te reserveren. Het rusthuis voor herstellende zieken aan de North Temple

Street, dat in 1922 werd geopend, heeft dienst gedaan als kinderziekenhuis tot aan de inwijding van het tegenwoordige gebouw in 1952. In 1966 werd er een nieuwe vleugel voltooid.

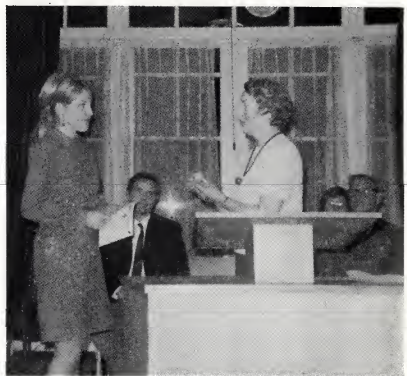
Nu het werk van het donatiecomité van de grond begint te komen is het kinderziekenhuis voorbestemd om meer te gaan doen dan zich alleen bezig te houden met de medische verzorging en verpleging van beperkte aantallen lijdende kinderen. Het is thans op weg om een groots opgezet medisch- en onderwijscentrum te worden, waarvan de invloed zich over de hele wereld zal doen gelden. ○

Didier kon zijn ene arm eerst niet gebruiken

Zuster Dorothy Gunster-Olie

Zuster Johanna C. Last

ONDSCHIEDINGEN

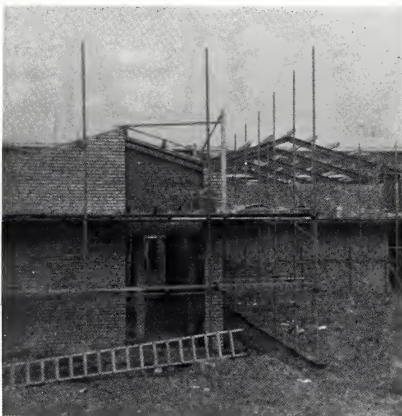
Zuster Johanna C. Last en zuster D. Gunster-Olie ontvingen op 22 november 1970 de individuele activiteitenonderscheiding voor meisjes uit handen van de presidente van de OOVJV, zuster A. Pen-Kerkhove. Er waren vele eisen waaraan de beide zusters moesten voldoen en ze

hebben deze onderscheiding dan ook met recht verdiend.

Zuster Johanna C. Last kreeg tevens haar onderscheiding van het parelprogramma die vele uren hard werken heeft gekost. Zij ontving deze onderscheiding net de zondag voor zij vertrok om in Duitsland een volledige zending te gaan vervullen.

Door aan deze eisen te voldoen, hebben deze beide zusters hun getuigenis van het Evangelie verdiept; ze hebben tevens vele dingen geleerd waardoor ze beter opgewassen zullen zijn tegen de wereld die hen omringt.

We willen hen graag feliciteren met de resultaten die zij behaald hebben.

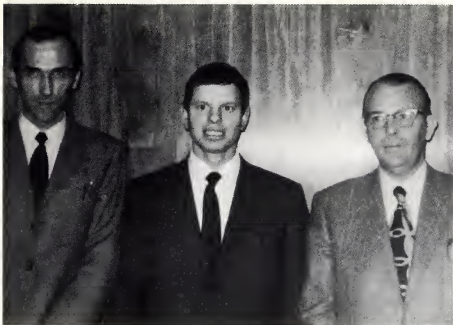

ARNHEM

Bij het voortschrijden van de tijd zien we hoe snel er voor- deringen worden gemaakt met de kapel in Arnhem. De foto's die u hier ziet geven al weer een verouderd beeld van de werkzaamheden, want inmiddels zit het dak er al op en is men druk bezig met het interieur. We weten dat er vele, vele uurtjes zijn besteed door de leden en door anderen die wilden

meehelpen aan de verwezenlijking van dit gebouw. We kijken vol verwachting uit naar de voltooiing ervan en we nemen onze pet af voor allen die zich zo geweldig inzetten voor dit werk. Eveneens voor broeder Ronny Muntinga die de leiding heeft bij de bouw. Laten we allemaal zoveel mogelijk blijven helpen, opdat er opnieuw een prachtig gebouw voor onze hemelse Vader voltooid zal kunnen worden.

Van links naar rechts: Cornelis S. de Kaste, tweede raadgever; J. A. Arts, gemeentepresident; Meinhard H. Reininga, eerste raadgever.

De gemeente Eindhoven heeft sinds 4 oktober 1970 een nieuw gemeentepresidentschap met broeder J. A. Arts als gemeentepresident. We zien deze gemeente met rasse schreden vooruit gaan; ze is bezig een van de sterkste gemeentes van de Nederlandse zending te worden.

Van links naar rechts: H. C. van Lieshout, eerste raadgever; Th. van Lottum, districtsresident; E. M. H. Engelbert, tweede raadgever.

In het district Eindhoven was eveneens een reorganisatie in het districtspresidentschap: broeder Van Lottum heeft nu een volledig districtspresidentschap. Het district Eindhoven maakt een geweldige vooruitgang en zal veel mensen een steun zijn in het vergroten van hun getuigenis van de waarachtigheid van het Evangelie.

HAARLEM

We stellen aan u voor het gemeentepresidentschap van de gemeente Haarlem. Door de inspanningen van deze broeders heeft Haarlem een enorme vooruitgang gemaakt. Deze gemeente heeft er hard aan gewerkt om de hand te kunnen leggen op een stuk grond voor de bouw van een nieuwe kapel waarmee nog dit jaar zal worden begonnen. Door de enorme ontwikkeling van de gemeente is zij uit het huidige gebouw gegroeid; iedereen kijkt dan ook uit naar het moment dat er in Schalkwijk C met de bouw kan worden begonnen. Afgelopen jaar telde men hier gemiddeld tenminste twee dopelingen per maand: door de inspanningen van de zendingen zijn vele mensen tot het Evangelie gebracht.

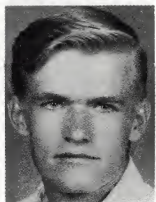
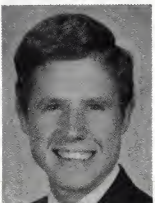
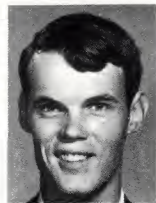
△ Van links naar rechts:
J. Schuwer, eerste raadgever;
C. R. Kirschbaum, president;
C. Herrebrugh, tweede raadgever.

△ Van links naar rechts:
M. Schuwer, J. H. Kirschbaum,
S. Herrebrugh.

VERTROKKEN:

AANGEKOMEN:

Bowlden, Val Leon,
Midvale (Utah)
Carter, Robert C.,
Salt Lake City (Utah)
Fife, Richard J.,
Phoenix (Arizona)
Free, Gary R.,
Salt Lake City (Utah)
Harrison, Brian C.,
Palo Alto (California)

Jensen, Byron L.,
Arco (Idaho)
Mendel, Peter Paul,
Mamaroneck (New York)
Robinson, Charles A.,
Fillmore (Utah)
Rockhuysen, Lawrence S.,
Lompoc (California)
Shelton, Dean W.,
American Fork (Utah)
de Vries, Kerry E.,
Murray (Utah)

Adams, Richard,
Vallejo (California)
Andrus, Laron C.,
Provo (Utah)
Barrett, Louis Lee,
Bozeman (Montana)
Burgess, Paul Leon,
Salt Lake City (Utah)
Cunningham, David G.,
Orem (Utah)

Dawson, Kenny M.,
Globe (Arizona)
Harrap, Wren C.,
Idaho Falls (Idaho)
Heap, Ralph,
Scottsdale (Arizona)
Hedges, James Herbert,
McCook (Nebraska)
Hill, Michael R.,
Provo (Utah)
Hoagland, James A.,
Bountiful (Utah)

Johnson, Mark C.,
Los Olivos (California)
Lee, Michael C.,
Salem (Utah)
Menssen, Harold R.,
Sandy (Utah)
Miller, Dana L.,
Hyrum (Utah)
Olsen, Michael G.,
Redding (California)
Shoff, Carl C.,
Arlington (Virginia)

Skinner, Gregory C.,
Twin Falls (Idaho)
Steenblik, Roelof Scott,
Salt Lake City (Utah)
Tolman, Jay A.,
Pocatello (Idaho)
Zurcher, Robert W.,
Boise (Idaho)

GEBEURTENISSEN IN DE NEDERLANDSE ZENDING EN DE RING HOLLAND

Gedoopt in de Nederlandse zending

Amersfoort

de Combe-Brusse, Maria, 9 december 1970
Patist, Jacobus, 9 december 1970
Patist-Oevermans, Johanna Christina, 9 december 1970

Apeldoorn

Landman, Alberta, 6 november 1970
Landman, Ali, 6 november 1970

Brussel

Van der Cammen, Marie Jeanne, 19 december 1970

Enschede

Roep, Renske, 4 december 1970

Den Helder

Kristel, Christiaan Theodorus Bernardus, 25 november 1970

Hilversum

Oekelden-Zeinstra, Catharine, 9 december 1970

Utrecht

Poot, Francisca Anita, 25 december 1970
Poot, Cornelia Suzanna, 25 december 1970

Zeist

Carree, Susanne Geertruida, 25 december 1970

Gedoopt in ring Holland

Den Haag

de Combe, Walter, 3 december 1970
Heemskerk, Marion Anna Therese, 25 november 1970

Dordrecht

Batenburg, Arie Meeuwis, 3 september 1970

Rotterdam-Zuid

Roos, Cornelis, 25 december 1970

Verhoging en ordening in het priesterschap

Dordrecht

Beerman, Marius Christiaan, diaken, 4 oktober 1970
Batenburg, Arie Meeuwis, diaken, 25 oktober 1970
Reimer, Fred, diaken, 25 oktober 1970

Groningen

Kobes, Teunis, ouderling, 15 november 1970

Hengelo

de Ceuninck van Capelle, Humphry R., ouderling,
25 oktober 1970
Hovenier, Gerhard Johannes, leraar, 8 november 1970

Cegezend

Vernes, Kenneth Earl, 7 juni 1970 (Dordrecht)
Batenburg, Else Jacoba, 1 november 1970 (Dordrecht)

Overleden

Kelfkens, Johannes Theodorus Hendrikus, 9 juni 1970
(Dordrecht)

„Houd vol . . . tot gelukkiger dagen”

DOOR RICHARD L. EVANS

Er bestaat een korte uitspraak van Vergilius, die als volgt luidt: „Houd vol, en bewaar uzelf tot gelukkiger dagen.”¹ Er zijn momenten dat wij het gevoel hebben het niet meer te kunnen harden, d.w.z. dat we niet tegen de dingen opkunnen die voor ons liggen, dat we niet leven kunnen met de teleurstellingen, de moeilijkheden, dat we die zware last niet kunnen dragen. Toch komen en gaan die momenten, aangezien onze kracht, onze moed en de omstandigheden een bepaalde kringloop volgen — een cyclus beschrijven van hoog naar laag en weer omhoog — en als we in een dieptepunt leven, dan moeten we volharder; we moeten het zien vol te houden tot de schaduwen verdwijnen. „Niemand zou tegenspoed kunnen verdragen,” heeft Seneca eens gezegd, „als deze bij voortduring dezelfde kracht behield waarmee de eerste slagen aankwamen . . .”² De mensen stellen vaak een ultimum. Ze zeggen dan dat ze dit of dat niet kunnen of willen uitstaan — geen minuut langer. „Ik laat alles voor wat het is. Ik ga er vandoor.” Dergelijke momenten zou men kunnen vergelijken met een stroomverbreker of een zekering die doorslaat bij overbelasting of kortsluiting. Inderdaad vragen we ons soms af of we het wel verdragen kunnen, maar er bestaan ingebouwde beveiligingen en dan merken wij dat de menselijke ziel — de geest, het lichaam, het brein van de mens — veerkrachtig is. In ons allen is meer kracht ingebouwd dan wij soms menen te bezitten. Datgene waarvan wij eens gezegd hebben het nooit te kunnen, of er niet mee te kunnen leven of het niet te kunnen dragen, dat blijken we bij nader inzien toch te kunnen doen of te verdragen, als de tijd, herwaardering of hernieuwde aanpassing aan de gewijzigde omstandigheden, en soms pure noodzaak, ons gevoel voor waarden en onze zienswijze verandert. We vinden dan innerlijke kracht, uithoudingsvermogen en verborgen hulpbronnen. „Het leven is werkelijkheid! Het leven is ernst!”³ zoals de dichter het heeft gezegd. Intussen is het niet altijd gemakkelijk de feiten onder ogen te zien en zich aan het leven aan te passen, maar toch, voordat we het opgeven, mogen we wel eens heel ernstig overwegen wat we opgeven, en waar we dan heengaan. „Van de wal in de sloot” is een oud gezegde, waar veel waars in zit. Welnu, zo eindigt deze les: even stilstaan dus, de zaak opnieuw bekijken, rustig de tijd ervoor nemen om te hopen, te geloven en kracht verzamelen om terug te keren, bedenkende wat Solon ervan zei: „Als alle mensen hun narigheden eens op één plaats bij elkaar moesten brengen, dan zouden de meesten blij zijn . . . die van henzelf . . . weer mee naar huis te mogen nemen.”⁴ „Houd vol . . . tot gelukkiger dagen.”

„Het gesproken woord” van het Tempelplein, uitgezonden via KSL en Columbia Broadcasting System op 19 juli 1970.

1 Vergilius, Polydore (Italiaans-Engels geschiedschrijver en geestelijke, 1475—1555) Aeneide, Bk. I.

2 Seneca, Lucius Annaeus (Romeins wijsgeer en staatsman, 4 v. Chr.—65 A. D.).

3 Longfellow, Henry Wadsworth (Amerikaans dichter, 1807—1882) „A Psalm of Life” 2e couplet.

4 Solon (Atheens wetgever en dichter, 638—558 v. Chr.).

20 APR 1971